

I N D E K S

presuda i odluka objavljenih u časopisu

UPOREDNO POMORSKO PRAVO

I

POMORSKA KUPOPRODAJA

u brojevima od 14 - 24

BILJEŠKA: Rimski broj uz tekst
označuje broj časopisa
a arapski broj
označuje stranicu.

AGENT - Agent koji potpiše ugovor o prijevozu bez jasne napomene da radi u svojstvu agenta, osobno je odgovoran za zaključeni posao, pa i kada brodar, nakon izvršenja ugovora preuzme na sebe svojstvo ugovorne stranke.

XIV, 23-25, Viši privredni sud NRM, 24.III 1962.

- Kad kretnatelj krca teret preko agenta ovlašten je podizati tužbu protiv brodara i ako u teretnici nije navedeno njegovo ime, ali je navedeno da agent nastupa kao agent.

XVI, 49, Trgovački sud, Seine, 8.V 1961.

- Brodarev agent koji nije prekoračio punomoć ne odgovara za raskid ugovora sa naručiteljeve strane.

XVII, 38-39, Viši privredni sud NRM, 25.X 1962.

- Vozarina koju je ugovorio brodarev agent obvezuje brodara, pa brodar nema pravo u teretnici naznačiti veću vozarinu od ugovorene. Agent koji nije prigovorio pasivnoj legitimaciji odgovara za višak vozabine koju je vozar naplatio.

XIX, 20-22, Viši privredni sud SRH, 8.VI 1963.

- Agent koji tuži primaoca tereta za naknadu manje naplaćene vozarine nastupa kao brodarov punomoćnik.

XX, 19-21, Viši privredni sud SRH, 29.IV 1963.

- Brodski agent je osobno obvezan ako tako proizlazi iz ugovora. Nema trgovackih običaja koji bi unaprijed postavljali odredjene pretpostavke o tome da agent preuzima osobnu obvezu za ugovore koje sklapa za račun broda.

XX, 38-39, Prvostepeni sud Engleske, 21.V 1963.

- Brodski agent ne odgovara osobno iz prijevoznog ugovora ako takvu obvezu izričito ne preuzme.

XVIII, 26-27, Viši privredni sud SRH, 24.VI 1964.

- Brodski agent nije odgovoran osobi s kojom brodar sklopi ugovor. Agent ne nastupa u vlastito ime ni kad fakturira troškove za uskladištenje robe nakon njenog iskrcaja iz broda.

XXIII, 50-51, Trgovački sud, Dunkerque, 27.V 1963.

AMBALAŽA - Uzevši u obzir suvremenii kvalitet ambalaže ne može se smatrati da je deranje stanovitog broja vreća skake za vrijeme ukrcaja odnosno iskrcaja ili putovanja posljedica neizbjeglih okolnosti. Brodar odgovara za gubitke koji nastanu radi poderanih vreća, ukoliko ne dokaže da je postojala manc ambalaže.

XIV, 46, Trgovački sud, Antwerpen, 9.IX 1958.

- Klaузula u teretnici da teret nema ambalaže ima samo značaj utvrđivanja činjeničnog stanja, a brodar je dužan dokazati da je šteta normalna posljedica pomanjkanja ambalaže. Automobili bez ambalaže mogu se prevoziti i neostecenim ambalažama.

XV, 47-48, Apelacioni sud, Paris, 19.XII 1961.

- Brodar se ne može pozivati na nedostatak ambalaže, ako u tom pogledu nije u teretnicu unio opasku.

XV, 54-55, Trgovački sud, Rouen, 23.II 1962.

- Brodar ne odgovara za štetu nastalu nedostatkom ambalaže ako se ustanovi da je izbjegavanje štete praktički nemoguće. Odgovara ako mu se dokaze križnja.

XVIII, 40-41, Apelacioni sud, Rouen, 22.XII 1961.

- Nedostatak ambalaže nije isto što i nepostojanje ambalaže. Brodar se ne može pozivati u svoju korist na propise o nedostatku ambalaže, kako ambalaže nije uopće bilo.

XVIII, 45-47, Trgovački sud, Seine, 2.II 1962.

ARBITRAŽA - Arbitri su zastupnici stranaka. Nadarbitar je dužan odmjeriti troškove arbitra i svoje, prema načelima po kojima postupa sud, ili da prepusti odmjeru troškova sudu.

XII, 60-62, Prvostepeni sud Engleske, 25.II 1963.

- Drugostepena arbitražna odluka, koja je potvrdila prvostepenu arbitražnu odluku, ne može se više pobijati iz razloga koji su postojali protiv prvostepene odluke.

XVI, 29-32, Engleski apelacioni sud, 21.II 1962.

BOJKOT - Federalni sudovi nemaju mogućnosti da primjenom pravnih sredstava equity-a zabrane bojkot.

XXIV, 15-16, Apelacioni sud SAD, 4.V 1960.

BROD - **IMUNITET DRŽAVNIH BRODOVA** - Državni brodovi su izuzeti od jurisdikcije stranih sudova pa i kada se upotrebljavaju u trgovачke svrhe.

XVI, 35-36, Apelacioni sud Kanade, 19.IX 1961.

- **OVRHA** - Na red prvenstva privilegija i hipoteke primjenjuje se načelo "lex fori".

XVI, 43-45, Apelacioni sud, Rennes, 6.II 1962.

- **POPRAVAK** - Naručitelj popravka brodskog motora mora, nakon kolaudacionog preuzimanja radova, dokazati da motor nije bio dobro popravljen, jer kolaudacioni zapisnik stvara predmijevu o dobrom popravku.

XVII, 39-41, Viši privredni sud NRD, 20.XII 1962.

- PRAVNI POJAM - Brod u raspremi ne gubi pravno svojstvo broda.
XVII, 53, Trgovački sud, Cherbourg, 30.III 1962.
- Brod u smislu propisa o pomorsko prijevoznom poslu, nije manoma od 20 tona koja se upotrebljava za prijevoz robe između broda na sidrištu i obale.
XVIII, 37-38, Kasacioni sud Francuske, 11.XII 1962.
- Brod nije pravna osoba i ne može biti stranka u postupku.
XIX, 14-16, Vrhovni privredni sud, 6.VI 1963.
- SPOSOBNOST ZA OČUVANJE TERETA - Brodar nije odgovoran za štetu ako dokazuje da uredjaji broda za očuvanje tereta odgovaraju tipu broda kojim se uobičajeno vrši prijevoz pojedinih vrsta tereta.
XIV, 31, Engleski trgovački sud, 27.II 1962.
- Za štetu na teretu nastalu povišenjem temperature u skladištu broda, brodar ne odgovara ako je tome uzrok prekidanje zračenja skladišta radi prekida putovanja u usputnim lukama i velike vlažnosti zraka.
XIX, 40-42, Apelacioni sud, Genova, 9.II 1962.
- SPOSOBNOST ZA PLOVIDBU - Činjenice, da se radi o prvom putovanju novog broda koji je sagradilo prvo-klasno brodogradilište, i da ima svjedodžbe o klasi, nisu dovoljne da bi se moglo zaključiti da je brodar u pogledu sposobnosti broda za plovidbu uložio dužnu pažnju, pa je obvezan na naknadu štete. Samo skrivene mane koje se ne bi mogle otkriti nikakvim pažljivim pregledom broda, oslobostile bi ga odgovornosti.
XVIII, 51, Trgovački sud, Antwerpen, 25.II 1960.
- Postojanje svjedodžbe o klasi nije samo po sebi dokaz da je brod bio sposoban za plovidbu. Brodar može sposobnost broda dokazivati uz postojanje svjedodžbe o klasi i naknadnim vještačenjem eksperata koji su u luci odredišta pregledali brod.
XXI, 51-54, Viši privredni sud SRN, 9.XII 1963.
- Postojanje svjedodžbe o klasi nije dokaz da je brod bio sposoban za plovidbu i očuvanje tereta.
XXI, 54-60, Viši privredni sud SRN, 25.I 1964.

- Brodar je udovoljio svojoj dužnosti dokaza o sposobnosti broda za plovidbu kad je dao prima facie dokaz upotrebe sposobnih stručnjaka, a prečiv toga je moguć dokaz da je postupak bit nemaran.

XXII,35-38, Kuća lordova, 15.X 1963.

- Pomanjkanje radera ne znači da je brod nesposoban za plovidbu.

XXIV,16-17, Apelacioni sud SAD, 15.I 1964.

- SPREMNOST ZA UKRCAJ - Brod na sidrištu, osim ako nije drukčije ugovorenno, nije spremen za ukrcaj odnosno iskrcaj.

XIV,18-20, Viši privredni sud NRH, 3.II 1962.

- ZAPLJENA - Država koja je, u skladu sa svojim internim propisima, zaplijenila strani brod ne odgovara kupcu toga broda, ako kasnije brod u drugoj državi bude oslobođen zapljene i vraćen prvotnom vlasniku.

XIV,28-30, Viši privredni sud NRH, 20.III 1962.

ERODAR - ODGOVORNOST - Brodar se ne može pozivati na klauzulu o oslobođenju odgovornosti, ako je šteta prouzrokovana namjerno ili velikom nepažnjom.

XVIII,47-48, Apelacioni sud Trst, 2.V 1960.

- Brodar odgovara iz odnosa podprijevoznog ugovora ako je šteta nastala deliktom ili kvazideliktom. Kao kvazidelikt smatra se i nepravilno stanje i održavanje hladioničkih instalacija broda.

XIX,29-30, Apelacioni sud, Rennes, 12.XI 1962.

- Za štetu nastalu izručenjem tereta neovlaštenoj osobi brodar odgovara neograničeno.

XIX,32-36, Kasacioni sud Italije, 27.X 1961.

- ODGOVORNOST ZA KOMERCIJALNU ŠTETU - Komercijalna šteta, koju pretrpi krcatelj povodom brodareve ugovorne obveze, ne spada u kvazideliktnu odgovornost brodara, nego provizlazi iz njegove obveze iz prijevoznog posla.

XVI,52-53, Trgovački sud, Marseille, 13.IV 1962.

- OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI - Utjecaj polaganja jamčevine u postupku ograničenja odgovornosti u raznim državama. Utjecaj na nadležnost suda za ograničenje odgovornosti i na primjenljivo pravo.

XXIII,33-35, Prvostepeni sud Engleske, 24.IV 1964.

- Ako se ne može dokazati koliko je koje robe bilo u kamionu koji je predan vozaru na prijevoz, brodar odgovara do visine odgovornosti za jednu jedinicu tereta.

XIV,27-28, Trgovački sud, Seine, 26.IV 1963.

- ODGOVORNOST - PRIRODNO SVOJSTVO ROBE - Brodar ne odgovara za štete nastale požarom ako tužitelj ne dočkaže njegovu krivnju. Pod istim uvjetima ne odgovara ni za štetu nastalu svojstvima tereta.

XIII, 53-54, Trgovački sud, Havre, 29.X 1963.

BRODOVLAŠNIK - OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI - Dužnost je brodovlasnika da osobno upozori zapovjednika na način upotrebe radara u magli. Povreda tih dužnosti predstavlja osobnu krivnju brodovlasnika i isključuje ograničenje odgovornosti.

XIII, 37-42, Prvostepeni sud Engleske, 17.VI 1964.

BRODSKI DNEVNIK - Podaci o nevremenu navedeni u brodskom dnevniku smatraju se dokazanim ako su potvrđjeni drugim dokazalina.

XIV, 51-54, Viši privredni sud NRH, 21.II 1962.

- Navodi u brodskom dnevniku o mjerama poduzetim za osiguranje tereta služe brodaru kao dokaz, koji mora oboriti korisnik prijevoza.

XII, 28-29, Viši privredni sud SRH, 26.IV 1964.

BUNKERIRANJE - ODGOVORNOST BRODARA - Po engleskom pravu ugovor koji je sklopio zapovjednik nema stvarnopravne, nego samo obvezopravne učinke. Iz tekovog ugovora nastaje osobna obveza brodovlasnika, koja nije podvrgnuta ograničenju odgovornosti.

XII, 55-57, Hanzeatski viši zemaljski sud, Hamburg, 30.V 1963.

CESSER CLAUSE - Cesser clause daje pravo brodaru na privilegij na teretu za prekostojnice u luci ukrcaja i ne može tražiti njihovu naplatu od naručitelja.

XX, 40-43, Apelacioni sud Engleske, 29.VII 1963.

CHARTER-PARTIJA - ODNOS PREMA TERETNICI - Ako se teretnica poziva na klauzule charter-partije primjenjuju se i klauzule adendum charter-partije koji je sastavljen prije izdavanja teretnice.

XX, 40-43, Apelacioni sud Engleske, 29.VII 1963.

DIREKTNI PRIJEVOZ - Ne radi se o direktnom prijevozu ako daljnji brodar ne preuzeće direktну teretnicu.

XVI, 19-20, Viši privredni sud NRH, 1.VI 1962.

- Brodar koji sklopi ugovor da će predati teret u određenoj luci, odgovara i za štetu koja nastane na robni na brodu gdje je bila prekrcana, iako je u teretnici navedena klauzula o mogućnosti prekrcanja tereta.

XVI, 56-57, Okružni sud, Genova, 8.VII 1960.

FORMULARNI UGOVOR - KLAUZULE - Naknadno, pisaćim strojem u formularnom ugovoru, unesena klauzula ima prednosti pred unaprijed odštampanim klauzulama.

XIV, 11-12, Viši privredni sud SRH, 11.XI 1964.

GAT - OŠTEĆENJE - Odredba ugovora o čarteru da se krcatelj koji je ujedno vlasnik sidrišta i gata oslobođaja odgovornosti za svoju nemarnost i nemarnost svojih namještenika i agenata u manevriranju brodom kod pristajanja i otiskivanja odnosi se samo na štetu koja se dogodi na brodu. Štetu na gatu sam snosi i brodar za nju ne odgovara.

XVI, 34-35, Pomorski odjel Prvostepenog suda Engleske, 11.XII 1961.

JAMČEVNO PISMO - Jamčevno pismo ne može se ni u jednom slučaju suprotstaviti primaocu. Brodar, zapovjednik broda i krcatelj solidarno odgovaraju primaocu za robu prema stanju u teretnici, ako je čista teretnica izdana u zamjenu za jamčevno pismo.

XV, 54-55, Trgovački sud, Rouen, 23.II 1962.

JAVNA SMEVNJA /PUBLIC NUISANCE/ - Javna smetnja postoji jer su plovne vode jednake javnim putevima, i jer je ulje isteklo nepažnjom i preuzročilo posebnu, izravnu i značajnu štetu.

XIX, 42-45, Vrhovni sud Novog Južnog Walesa /Australija/, 8.IV 1963.

KALO - Transportni kalo ravna se prema običajima ili propisima luke iskrcanja.

XXIII, 46-47, Apelacioni sud, Rouen, 9.I 1964.

KAMIONSKI PRIJEVOZ - DANGUBNINA - Klauzula kupoprodajnog ugovora, da će se na kamionski prijevoz primijeniti željeznička tarifa za vozarinu, ne odnosi se, ukoliko nije izričito drukčije ugovoreno, i na tarifu za dangubu kamiona. Dangubnina se ne mora obračunati prema željezničkim tarifama.

XXII, 20-21, Viši privredni sud SRH, 4.II 1964.

- HLADNJACI - Za štetu na robi koja se prevozi hladnjacama vozar odgovara ako ne dokaze da je poduzeo sve potrebne mјere za čuvanje robe, ili da je postupio po uputama koje je dobio od pošiljaoca. Izjava šofera o urednom postupanju nije sama po sebi dovoljan dokaz.

XVIII, 24-27, Viši privredni sud SRH, 18.III 1963.

- LEGITIMACIJA ZA NAKNADU ŠTETE - Za naknadu štete legitimiran je primalac robe, a pošiljalac samo na temelju cesije primaoca.

XVIII, 24-27, Viši privredni sud SRH, 18.III 1963.

- ODGOVORNOST VOZARA - Autotransportno poduzeće koje primi nalog za prijevoz robe odgovara kao vozar, premda izvršenje prijevoza povjeri drugoj osobi.
XVII,23-24, Viši privredni sud SRH, 7.II 1962.
- Vozar odgovara za štetu na teretu prouzrokovani stanjem kamiona bez obzira na krivnju. Vozar je kriv ako upotrebljava kamion za koji se može pretpostavljati da ima konstrukcionu manu. Takva pretpostavka postoji ako su se drugi kamioni iste marke, nabavljeni u isto vrijeme, počeli kvariti.
XIX,46-48, Viši privredni sud SRH, lo.I 1963.
- Vozar odgovara za štetu na robi koja nastane šoferovom krivnjom. Nije opravдан vozarov prigovor da nije dužan nadoknaditi štetu zato što pošiljalac nije osigurao robu.
XX,24-26, Viši privredni sud SRH, 24.X 1963.
- PODVOZAR - Za kvalifikaciju pojma podvozara odlučan je ugovor između vozara koji je sklopio ugovor o prijevozu i onoga vozara komu je prijevoz povjeren. Podvozар ima pravo tražiti od vozara plaćanje one svote koju je s njim ugovorio, a koju prema ugovoru o prijevozu sklopljenom s pošiljaccem nema prava naplatiti od primaoca. Podvozar stupa u direktni odnos s primaocem tereta.
XXI,32-34, Viši privredni sud SRH, 15.VI 1963.
- POKVARLJIVA ROBA - Primalac snosi rizik za kvar lako pokvarljive robe, koji je nastao radi toga što se prijevoz njegovim znanjem i pristankom izvršio kamionom koji nije posebno građen za prijevoz odnosne vrsti robe.
XVI,17-19, Viši privredni sud SRH, 24.V 1962.
- PRIJEVOZNICA - Kao dokaz o izvršenom prijevozu i njegovim modalitetima služi prijevoznica koju potpiše primalac. Putni nalog vozarov, koji potpiše primalac, nije sam po sebi dovoljan dokaz.
XVII,33-34, Viši privredni sud SRH, 7.II 1963.
- PRIMALAC - Osoba koja primi teret svojim potpisom na tovarnom listu obavezuje korisnika prijevoza.
XXIII,21-23, Viši privredni sud SRH, 8.II 1964.
- PRIMJENA PRAVA - Na međunarodni prijevoz robe, ako je mjesto ukrcaja ili predaje tereta u Jugoslaviji, primjenjuje se Konvencija o ugovoru za međunarodni prijevoz robe drumom, bez obzira da li je i druga država potpisnica Konvencije.
XVIII,24-27, Viši privredni sud SRH, 18.III 1963.

- ROCK ISPORUKE - Rock isporuke u kamionskom prijevozu ne računa se prema željezničkim propisima, premda je vozarina izračunata na osnovi željezničke tarife. Vozar je dužan izvršiti prijevoz u vremenu koje je za to normalno potrebno, a mora voziti i noću ukoliko u tom pogledu ne stavi opasku u tovarnom listu.

XVI,17-19, Viši privredni sud NRH, 24.V 1962.

- ROCK ISTOVARA - Primalac mora započeti istovar robe neposredno nakon njenog prispijeća na odredište, pa ma da je kamion stigao izvan radnog vremena.

XVI,17-19, Viši privredni sud NRH, 24.V 1962.

- SKLAPANJE UGOVORA - Pošiljalac koji je naveden u prijevoznici i koji vozaru predaje robu na prijevoz sklapa samom predajom robe vozaru ugovor o prijevozu i ne može se, u svoju korist, pozivati da s vozarom nije prethodno sklopio ugovor o prijevozu.

XVIII,16-17, Viši privredni sud SRH, 5.IV 1963.

- Usmeno sklopljen ugovor mijenja se potpisom tovarnog lista čijem sadržaju primalac nije prigovorio. Kamionski tovarni list služi i kao isprava za sklapanje ugovora o prijevozu.

XXII,21-23, Viši privredni sud SRH, 8.II 1964.

- SUDAR - Sudar nije uvijek razlog za isključenje odgovornosti vozara. Vozar će se za sudar osloboediti odgovornosti samo ako dokaze da je do sudara došlo uslijed okolnosti koje on nije mogao ni predvidjeti ni spriječiti.

XXI,47-49, Viši privredni sud SRH, 23.XII 1963.

- ŠOFER - Šofer je ovlašten sklapati ugovor o prijevozu putem tovarnog lista.

XXII,21-23, Viši privredni sud SRH, 8.II 1964.

- ŠPEDITOR - Ako među strankama iz špeditorskog posla nije izričito ugovoren po kojci vozarinskoj stavci će špediter ugovoriti s vozarom vozarinu, on je dužan ugovoriti po običajnoj vozarinskoj stavci. Nije uobičajeno u kamionskom prijevozu ugovaranje po tarifnoj stavci koja se primjenjuje u željezničkom prijevozu za denčane pošiljke. Morat će ugovoriti najjeftiniju vozarsku stavku uzimajući u obzir i zavisne troškove.

XXIV,9-11, Viši privredni sud SRH, 4.VIII 1964.

- VOZARINA - Primalac tereta dužan je platiti vozarinu bez obzira da li je vozar s robom predao i vozni list iz kojega za primacca proizlazi dužnost plaćanja vozarine. Na pravo vozara na naplatu vozarine ne utječu uvjeti kupoprodajnog ugovora.

XVI,23-24, Viši privredni sud NRH, 21.VI 1962.

- Kod prijevoza kamionom uobičajena vozarina je ona koja bi za odnosnu relaciju odgovarala željezničkim tarifama, dodavajući i uštedjene troškove postignute prijevozom kamionom, a i prema prilikama još jedan iznos, koji nije pretjerano visok.

XVII, 16-18, Viši privredni sud NRH, 21.IX 1962.

- Pošiljalac je dužan platiti vozarini ako je u prijevoznici navedeno da je on plaća.

XVIII, 16-17, Viši privredni sud SRH, 5.IV 1963.

- Dužnik iz prijevoznog ugovora mora udovoljiti svojoj obvezi na temelju vjerovnikove fakture i bez originalnih isprava kojima se dokazuje zahtjev, ako dužnik ne prigovara činjeničnom stanju na kojem se vjerovnikov zahtjev osniva.

XIX, 18-19, Viši privredni sud SRH, 29.V 1963.

- Odnosi između kupca i prodavatca nisu odlučni za stranke iz prijevoznog ugovora. Primalac iz prijevoznog ugovora koji primi robu od vozara i potpiše prijevozniku u kojoj je navedena klauzula da primalac plaća troškove prijevoza, dužan je te troškove platiti, bez obzira što prema kupoprodajnom ugovoru nije obavezan primiti robu.

XIX, 22-23, Viši privredni sud SRH, 9.VIII 1963.

- Za dužnost plaćanja vozarine ne primjenjuju se pravna pravila bivših trgovačkih zakona, nego načela Međunarodne konvencije o prijevozu robe cestom /CMR/. Primalac primitkom robe i tovarnog lista preuzima i dužnost plaćanja vozarine. Pošiljalac je dužan platiti vozarini samo ako se na to izričito obavezao ili ako je primalac odbio primiti robu.

XXI, 43-44, Viši privredni sud SRH, 14.XII 1963.

- Na prijevoz kamionom primjenjuju se željezničke tarife, ali nije uobičajeno da se primjenjuju tarife za denčane pošiljke.

XXIV, 9-11, Viši privredni sud SRH, 4.VIII 1964.

- ZAKAŠNJENJE - Naknada štete za zakašnjenje ne može prijeći visinu vozarine. Primalac koji je angažirao radnu snagu za iskrcaj kamiona, ima pravo, u slučaju zakašnjenja kamiona na naknadu štete samo do visine jednog dana čekanja.

XV, 37-38, Viši privredni sud NRH, 29.V 1962.

KAVA - TRANSPORTNI KALO - Transportni kalo u pojedinim lukama:

XIV, 46-47, Savezni sud SR Njemačke, 2.II 1961.

KLASIFIKACIONI ZAVOD - ODGOVORNOST - Bureau Veritas ne odgovara kod kupoprodaje broda za netačne navode o snazi motora koje je naveo u svjedodžbi, jer on te podatke unosi u svjedodžbe na temelju navoda brodara.

XVII,45, Kasacioni sud Francuske, 11.VII 1962.

KLAUZULA FIO - Klauzula FIO i slične ukoliko se odnose na odgovornost za teret ne dolaze do primjene ako brodar sam vrši ukrcaj ili iskrcaj.

XX,6,-66, Okružni sud, Genova, 16.X 1961.

KOMBINIRANI PRIJEVOZ - Vozari u kombiniranom prijevozu ne odgovaraju za naknadu štete, tako se ne može utvrditi na čijem dijelu puta je nastala šteta.

XVII,50-51, Trgovački sud, Seine, 20.VI 1961.

- Vozari u kombiniranom prijevozu ne odgovaraju solidarno.

XXII,40-41, Apelacioni sud, Paris, 12.X 1962.

- Za štetu na robu vozari ne odgovaraju solidarno.

XXII,40-41, Apelacioni sud, Paris, 12.X 1962.

- FORFETNA VOZARINA - Ako putovanje ne bude moguće izvršiti prema predviđenom planu radi više sile, forfetna vozarina odnosi se na dio puta koji je izvršen prema planu putovanja.

XXIV,26-27, Trgovački sud, Seine, 5.III 1963.

KOMERCIJALNA GREŠKA - Ne radi se o komercijalnoj grešci ako je teret oštećen drugom, blizu njega složenom robom, a to oštećenje je posljedica nevremena koje je imalo karakter više sile.

XX,59-61, Trgovački sud, Seine, 5.II 1963.

KONSORCIJ LUČKI - Predsjednik konsorcija luke Genova koji naredi prodaju uskladištenog tereta radi kao organ državne uprave i obvezuje državu a ne konsorcij.

XXIV,30-31, Kasacioni sud Italije, 27.VII 1962.

KRCATELJ - LEGITIMACIJA PREMA BRODARU - Ako brodar protivno klauzuli teretnice predla teret osobi koja mu ne prezentiira teretnicu, krcatelj je prema brodaru legitimiran na tužbu i bez prezentacije teretnice.

XIX,32-36, Kasacioni sud Italije, 27.IX 1961.

KUPOPRDAJA - RIZIK - Kupac koji je na osnovi ugovora, dužan preuzeti robu u prodavačevom skladištu, snosi rizik za krivnju željeznice, iako robu u skladištu nije preuzeo. Kupac mora dokazati da je prodavalac robu predao na prijevoz u oštećenom stanju ili da je šteta nastala zbog lošeg pakovanja robe.

XXIV,11-12, Viši privredni sud SRH, 11.XI 1964.

KUPOPRODAJA CIF - Ako je ugovorena paušalna cijena robe, prodavalac snosi rizik ili pogodnost varijacija u cijeni, bilo robe, bilo vozarine ili osiguranja.

XIV,35-36, Apelacioni sud, Paris, 2.III 1956.

- Cijonomoćnik koji treba da nadzire otpremu robe prodane CIF može biti odgovoran, što prodavaocu nije izvršeno plaćanje zbog navodnih razlika u težini, jedino u slučaju ako se na njegov teret dokaže grubo neizvršenje njegove punomoći.

XVI,38, Apelacioni sud, Rouen, 21.VI 1957.

- U slučaju kad roba prodana CIF dodje na odredište oštećena, kupac ima pravo da pokrene postupak istodobno protiv prodavaoca i protiv brodara, ukoliko je u nemogućnosti da utvrdi njihov međusobni udjel u odgovornosti, i to ako je sa svakim vezan posebnim ugovorom i između njih nema međusobnog solidariteta u obavezi.

XVI,39, Apelacioni sud, Rabat, 12.VII 1957.

- Kupoprodaja CIF u suštini je ugovor o kupoprodaji koji se ispunjava kod ukrcaja, ali ona gubi to svojstvo ako sadržava određbu prema kojoj se prijelaz vlasništva na robu vrši poslije krcanja. U tom slučaju klauzula CIF postaje samo način određivanja elemenata cijene.

XVII,54, Apelacioni sud, Aix, 2.VII 1957.

- EKSPERTIZA - Kupac CIF dužan je prodavaocu platiti razliku u cijeni kako je to utvrđeno ekspertizom, koja je izvršena na kontradiktorni način i u skladu s odredbama ugovora, a ne može se pozivati, da bi se oslobođio te obaveze, na zaključke eksperata imenovanog od vanparničnog suca na njegov zantjev.

XVII,48, Trgovački sud, Seine, 9.V 1957.

- RASKID UGOVORA - Pravovaljana je klauzula kojom kupac zadržava pravo da raskine ugovor u slučaju promjene carinskog režima.

XXII,46-47, Apelacioni sud, Rouen, 30.III 1963.

- UVOLZNA DOZVOLA - Kod kupoprodaje CIF mora se raskinuti ugovor radi krivnje prodavaoca i na njegovu štetu, jer je učinio grešku što je prerano potvrdio ugovor kupcu, iako je u istom bio suspenzivni uvjet, tj. dohivanje uvozne dozvole.

XVI,47, Trgovački sud, Seine, 11.I 1957.

- VOZARINA - Ako je ugovorena cijena vozarine bila približna, a cijena CIF je bila ugovorena čvrsto, to je u stvari početna ukupna cijena razlika između aproksimativne i fiksne brojke, koja se drukčije ne može odrediti nego također aproksimativno, i podvrgnuta je naknadnom obračunu čim realna cijena bude poznata.

XVI, 47-48, Trgovački sud, Seine, 9.V 1957.

KUPOPRODAJA C & F - Ako ugovor C & F predviđa cijenu platitu u francuskim francima, prodavalac nema prava da jednostrano izmjeni način plaćanja cijene, i da kupcu uruči dokumente koji obuhvaćaju fakturu koja je ispostavljena u dolarima.

XVII, 55, Trgovački sud, Marseille, 8.I 1959.

KUPOPRODAJA FAS - KUPNJA PREKO KOMISIONARA - Komisionaru rok za izvršenje ugovora počinje teći od časa od kojega je dobavljac prihvatio ponudu za dobavu robe ako komisionar nije postupio dužnom pažnjom u pogledu sklapanja ugovora sa dobavljačem, rok također počinje teći od časa zaključenja ugovora sa dobavljačem i da je komisionar dužan komitentu nadoknediti štetu. Komisionar mora osigurati brodski prostor, kad mu bude poznato da će roba biti isporučena.

XVI, 27-29, Prvostepeni sud Engleske /Trgovački odjel/, 29.I 1962.

KUPOPRODAJA FOB - Kod kupoprodaje FOB roba putuje na rizik kupca, ali prodavalac ostaje odgovoran za oštećenja koja su posljedica mane na robi.

XVI, 46-47, Trgovački sud, Seine, 1.III 1955.

- Kupac mora snositi štetne posljedice ako ne udovolji svojoj obvezi da stavi brod na raspolažanje za ukrcaj. Povećane troškove nastale radi otežanog ukrcaja mora snositi kupac.

XX, 59, Trgovački sud, Seine, 12.VI 1962.

- BRODAR - Brodar nisu u nikakvom pravnom odnosu s FOB prodavaocem.

XXII, 44-46, Apelacioni sud, Aix, 21.XI 1963.

- DJELOMIČNA ISPORUKA - Kao naknadu štete radi djelomične isporuke kupac ima pravo tražiti samo razliku između cijene ugovorene u neizvršenom ugovoru i one koju je on morao platiti kod kupnje radi pokrića, a osim toga i naknadu štete zbog trgovачke prevare.

XIV, 36, Apelacioni sud, Rouen, 2.XII 1956.

- KUPOVNINA - Kupac je dužan, ako je tako ugovoren, platiti kupovninu čim mu dokumenti budu predočeni, osim ako se u kontradiktornom postupku ne utvrdi da roba u vrijeme ukrcanja nije imala ugovoren kvalitet, i ako u kratkom roku ne podneće tužbu.

XXII, 44-46, Apelacioni sud, Aix, 21.XI 1963.

MANE ROBE - Kod kupoprodaje FOB, obaveze stranaka između se vršavaju se kod ukrcaja robe, koja putuje na rizik posrednog kupca, i on ne ma preva da reklamira bilo što u pogledu vidljivih maha robe koje su utvrđene nakon ukrcaja.

XVI, 48, Trgovački sud, Seine, 11.XII 1957.

- Ne može se tražiti razrješenje ugovora zbog mane robe, ako za vrijeme sklapanja ugovora roba nije bila individualizirana nego samo generički ugovorenata.

XXIII, 44-46, Apelacioni sud, Aix, 21.XI 1963.

- OTEŽAN UKRCAJ - Ako kupac nije stavio brod na raspolaganje radi otežanog ukrcaja tereta ne može se pozivati na tu činjenicu kao na višu silu, ako otežanju prodavalac nije ništa pridonio. Povećane troškove otežanog ukrcaja snosi kupac.

XX, 59, Trgovački sud, Seine, 12.VI 1962.

- PRIJE LAZ RIZIKA - Prodavalac odgovara za štetu i nakon što roba bude ukrcana ako je za štetu kriv.

XIV, 38, Trgovački sud, Seine, 8.II 1956.

- RASKID UGOVORA - Kupac, u svrhu raskida ugovora nije dužan upozoriti prodavaoca da mu isporuči robu, ako bi takva opomena bila bezuspješna.

XIV, 36, Apelacioni sud, Rouen, 2.XII 1956.

- Ugovor se raskida na štetu prodavaoca koji je isporučio robu koja nije u skladu s običajima. Osim povraćaja kupovnine mora nadomakditi i štetu za trgovčku povredu.

XVII, 54, Trgovački sud, Seine, 27.VI 1958.

- STANJE TERETA - Prodavalac je dužan predati brodaru robu u stanju koje odgovara njenom normalnom roku trajanja.

XIX, 51-52, Trgovački sud, Marseille, 1.VI 1963.

LIJEČNIK BRODSKI - Brodar odgovara načelno za rad liječnika, ali sam u okviru onih djelatnosti za koje liječnik prima naredjenje od zapovjednika broda. Brodar ne odgovara, ako liječnik u izvršavanju svoga zadataka ne pruži pomoć u skladu sa svim zahtjevima suvremenе medicinske nauke.

XVI, 50-51, Trgovački sud, Marseille, 23.VI 1961.

LUČKI OBICAJ - Lučka praksa, pa ma i trajala nekoliko godina, ne znači još i lučki običaj.

XIV, 32-33, Engleski trgovacki sud, 26.I 1962.

MEDJUSKLADIŠNA IZDATNICA - TERET MANJAK - PRIMKA - Medjuskla-
dišna izdatnica nije sastavni dio teretnice. Teret koji
je primljen na prijevoz s klauzulom u teretnici "razna
roba" nije identificiran, ali se to može učiniti na te-
melju medjuskladišne izdatnice-primke koju je potpisao
zapovjednik. Ako zapovjednik ne prihvati usmeni protest
primaoca, primalac je dužan uložiti pismeni protest o
manjku tereta.

XXI, 37-40, Viši privredni sud SRH, 11.XII 1963.

MORTGAGE - Mortgage se može ostvarivati zaustavljanjem i pro-
dajom broda tek ako postoji dospjela tražbina na odre-
djenu svetu ili barem povreda ugovora o mortgageu usli-
jed koje se prijevremeno može tako postupati.

XXIV, 13-14, Sudski odbor tajnog savjeta Engleske, 5.X
1964.

- **KONFIISKACIJA BRODA - Konfiskacija broda ne dira u mort-
gage.**

XX, 44-45, Okružni sud SAD, 6.XI 1961.

NADLEŽNOST SUDA - PROMJENA ORGANA UPRAVLJANJA - Privredni su-
dovi nisu nadležni za rješavanje sporova o zahtjevu za
upis promjene organa upravljanja, nego ta nadležnost
pripada pomorsko upravnim organima.

XVII, 34-37, Viši privredni sud NR Crna Gora, 31.XII 1962.

NADLEŽNOST SUDSKA - POMORSKI SUDCOVI - Federalni sudovi SAD,
kad sude kao pomorski sudovi, nemaju nadležnost za pri-
mjenu equity sredstava.

XXIV, 15-16, Apelacioni sud SAD, 4.V 1960.

NAUTIČKA GREŠKA - Nedovoljno privezivanje broda, koje je pro-
uzrokovalo kvar na pumpama i curenje tereta, smatra se
nautičkom greškom zapovjednika. Za nautičku grešku ne
odgovara samo osobama iz prijevoznog ugovora.

XVII, 48-50, Apelacioni sud, Montpellier, 11.IV 1962.

- Brodar ne odgovara za štetu na teretu, koja je nastala
kao posljedica nautičke greške prvog oficira, koji je
greškom pustio u vodu prednje tankove, gdje je bio krcan
teret.

XVIII, 35, Okružni sud SAD, 1.I 1963.

- Radi se o nautičkoj grešci kad zapovjednik, nakon što je
na palubu ukrcao veću količinu tereta, ne napuni brodske
tankove zbog stabiliteta, pa dodje do opasnog nagnuća
broda i štete na teretu.

XX, 54-55, Apelacioni sud, Rouen, 7.XII 1962.

- Brodar koji dokaže propust u rukovodjenju brodom, ne treba da dokazuje i stanje sposobnosti broda za plovidbu. Dokaz o protivnom tereti oštećenog korisnika prijevoza.

XXIII, 44-45, Apelacioni sud SAD, 20.XI 1963.

- Brodar se smije oslanjati na zapovjednika u pogledu upravljanja plovidbom i nije potrebno da mu u tom pogledu daje posebna uputstva.

XXIV, 16-17, Apelacioni sud SAD, 15.I 1964.

NOLEGGIO - Predmet ovog ugovora može biti samo brod sposoban za plovidbu. Ako se ne radi o takvom brodu, ne radi se o noleggio-u, premda su stranke svoj ugovor nazvale tim imenom i upotrijebile formular na kome se takvi ugovori sklapaju.

XIX, 39-40, Apelacioni sud, Rim, 6.II 1960.

OBAVIJEST O SPREMNOSTI - U maloj obalnoj plovidbi postoji običaj da se obavijest o spremnosti broda može dati i usmeno. Primanje na znanje usmene obavijesti ne lišava imaoča prava da naknadno dokazuje da brod u vrijeme obavijesti nije bio spremn.

XIV, 18-20, Viši privredni sud SRH, 3.II 1962.

OSIGURANJE - CESIJA - Osiguratelj je aktivno legitimiran na tužbu na temelju cestione isprave iako nije u punom iznosu isplatio osigurninu.

XI, 34-37, Viši privredni sud SRH, 19.IX 1963.

- DOKAZ O ŠTETI - Osiguranik koji i zajedno s osigurateljem zapisnički ustanovi razlog oštećenja osigurane stvari, može naknadno pobijati tako utvrđeno činjenično stanje.

XIX, 48-49, Viši privredni sud SRH, 11.V 1963.

- JAVNA SKLADIŠTA - Klauzula kojom se javna skladišta osiguravaju od "odgovornosti iz djelatnosti poduzeća za štete prouzročene vlastitom krivnjom, krivnjom radnika i namještenika", obuhvaća sve štete iz djelatnosti poduzeća, koje nastanu krivnjom poduzeća, ili njegovih namještenika, odnosno radnika, pa tako i štete zbog manjka robe, koji je nastao krivnjom osiguranikovih ljudi.

XVI, 57-60, Viši privredni sud SRH, 19.V 1962.

- Javna skladišta, koja su presudom obvezna na naknadu štete osiguratelju, i koja su taj iznos isplatila, imaju pravo, na osnovu ugovora o osiguranju rizika tražiti povraćaj isplaćenog iznosa.

XVIII, 55-56, Viši privredni sud SRH, 25.II 1963.

- KLAUZULE - Naročito onerozne klauzule /veksatorne klauzule/ navedene u općim uvjetima osiguranja, moraju biti posebno pismeno prihvaćene od osiguranika.
XV, 58-59, Kasacioni sud Italije, 15.II 1960.
- Klauzule police osiguranja treba tumačiti u njihovom običnom značenju kako ih može tumačiti osiguranik a ne na osnovi kompliciranih osigurateljnih pravila.
XVI, 57-60, Viši privredni sud SRH, 19.V 1962.
- Nejasne klauzule police moraju se tumačiti u vezi s tekstom pravila o osiguranju na koje se polica izričito poziva.
XVIII, 54-55, Viši privredni sud SRH, 15.II 1963.
- Posebne klauzule imaju prednost pred općim uvjetima tipskog formulara police.
XX, 70-74, Apelacioni sud, Bordeaux, 10.VII 1962.
- POLICA - POTPIIS AGENTA - Nije pravovaljana polica koju potpiše agent osiguranička bez naznake da radi u svojstvu mandatara i bez oznake osiguratelja.
XX, 70-74, Apelacioni sud, Bordeaux, 10.VII 1962.
- POŠTENJE I SAVJESNOST - Na ugovor o osiguranju primjenjuje se načelo poštenja i savjesnosti.
XIV, 54-55, Viši privredni sud NRH, 24.III 1962.
- POTVRDA - Potvrda o osiguranju može u prometu cirkulirati nezavisno od police osiguranja, ali se sadržaj prava određuje prema sadržaju police.
XVI, 60-61, Kasacioni sud Italije, 24.IV 1961.
- Ako se bon o osiguranju ne poziva na opće uvjete osiguranja, ti se uvjeti među strankama ne mogu primijeniti, već dolaze do primjene propisi zakona. Bon o osiguranju je dovoljna pismena forma ugovora.
XVII, 64-65, Okružni sud, Genova, 30.XII 1961.
- PRETPOSTAVLJENI RIZIK - Ako je osiguranje sklopljeno za pretpostavljeni rizik, osiguratelj odgovara samo za onu štetu koja je nastala od časa od kada je rizik preuzeo.
XVI, 60-61, Kasacioni sud Italije, 24.IV 1961.
- PRIGOVOR - Prigover iz ugovora o osiguranju ne može biti iznešen osiguravajućem zavodu koji taj ugovor nije sklopio.
XXI, 47-49, Viši privredni sud SRH, 23.XII 1963.

- RIJEČNI PLOVNI OBJEKTI - Kad polica osiguranja riječnih plovnih objekata predviđa da će štetu na brodu procijeniti vještak, takvo vještačenje obvezuje osiguranika samo ako je na to izričito i formalno pozvan, osobito u slučaju ako vještak pretendira da djeluje kao jedini vještak.
XXII, 67-69, Okružni sud, Peronne, 21.II 1963.
- SUBROGACIJA - Vozar odgovara osiguratelu za njegov regresni zahtjev prema načelima ugovora o prijevozu, a ne samo u slučajevima krivnje.
XIX, 46-48, Viši privredni sud SRH, lo.I 1963.
- Osiguratelj koji nastupa mjesto osiguranika ne stječe originalno pravo prema štetniku nego izvršava osiguranikovo pravo. Rok osiguranikove zastare vrijedi i za osiguratelja.
XIX, 49-51, Viši privredni sud SRH, 6.VIII 1963.
- UVJETI - Opći uvjeti osiguratelja o osiguranju primjenjuju se samo onda ako se polica na njih poziva.
XVI, 57-60, Viši privredni sud NRH, 19.V 1962.
- Kupac osiguranik ne može prigovarati da mu nisu bili poznati uvjeti francuske police, ako se certifikat o osiguranju na te uvjete poziva.
XXIII, 67, Apelacioni sud, Paris, 27.XI 1963.
- VJEŠTAČENJE - Vještačenje izvršeno u okviru ugovora o osiguranju nije mjerodavno za odnose iz kupoprodajnog ugovora.
XX, 54-58, Trgovački sud, Seine, 22.III 1962.
- VODEĆI OSIGURATELJ - Vodeći osiguratelj može biti tužen za čitavu svotu osiguranja osim ako se osiguranik obveže da će od njega zahtijevati samo dio osigurnine koju je on preuzeo.
XX, 70-74, Apelacioni sud, Bordeaux, lo.VII 1962.
- ZASTARA - Osiguratelj koji sam iznosi pred sud svoj spor s osiguranikom, samim time, prečutno i neminovno, odriče se prava prigovora zastare predviđjene u polici.
XIX, 51-53, Apelacioni sud, Rouen, 1.III 1962.

OSIGURANJE BRODA - DOKAZ O ŠTETI - Ako osiguratelj u prijavi pomorske nezgode ne prijavi udar broda smatra se da taj udar nije ni dokazao.
XXIII, 68, Apelacioni sud, Paris, 31.I 1964.

- KLAUZULA "FPA OSIM MOTORA" - Klauzula "FPA osim motora" pokriva troškove tegljenja koji su posljedica degadjaja plovidbe. Budući da je udar u pokretni objekt posljedica plovidbe, to je osiguratelj dužan snositi troškove tegljenja, koje je poduzeto radi kvara broda nastalog sudarom.

XX,75-76, Trgovački sud, Seine, 19.VI 1962.

- POPRAVAK - Osiguratelj je dužan nadoknaditi troškove ponovnog popravka broda koji proizlaze iz tog rizika i ne može se pozivati na okolnost da je šteta posljedica slabo izvedenih ranijih radova popravaka, ako je za te ranije radove bio upoznat od svojih eksperata i na njih nije stavio nikakvu primjedbu niti kontrolirao izvedbu. Osiguratelj ne snosi naknadu za popravak broda ako je radove izveo sam osiguranik bez suglasnosti osiguratelja.

XX,75-76, Trgovački sud, Seine, 19.VI 1962.

- Kad vlasnici nisu vršili popravke, već su brod napustili bez brige i nadzora do tolike mјere da se pretvorio u podrtinu, činili su to na svoj rizik i opasnost i zato za konačnu propast brođa ne odgovara osiguratelj.

XXIII,66-67, Apelacioni sud, Rennes, 29.VI 1963.

- Osiguratelj ne odgovara za štetu prouzrokovane nemarnošću popravljača broda kao i za posljedice nedovoljnog popravka izvršenog u osiguranikovom brodogradilištu.

XXIII,68, Apelacioni sud, Paris, 31.I 1964.

- STANJE BROĐA - Kada polica osiguranja broda izričito jamči za štetu samo ako nezgoda u plovidbi proizlazi iz uzroka koji su izvan osiguranog objekta, osiguranik nema prava na odštetu iz osigurenja u slučaju kada je brod potonuo zbog starosti i neodržavanja.

XIX,51-53, Apelacioni sud, Rouen, 1.III 1962.

- SVJEDODŽBA O KLASI - Brod mora imati svjedodžbu o klasi, ako je takva svjedodžba predviđena u polici, premda se brod nalazi u raspremi. Nije dovoljna samo sposobnost brođa za plovnost, već je potrebna i sposobnost za plovidbu.

XIX,55-57, Kasacioni sud Italije, 18.IX 1961.

- VALORIZACIJA - Iako je izvršena posebna valorizacija brođa, motora i opreme prilikom osiguranja brođa, osiguratelj je dužan nadoknaditi štetu prema Općim uvjetima prema kojima vrijednost brođa obuhvaća nepodijeljeno brođ i motor.

XIV,55-56, Kasacioni sud Francuske, 14.XI 1961.

OSIGURANJE RIZIKA - DANGUBNINA - Osiguranje dangubnine nije obuhvaćeno klausulom police kojom se osiguravaju štete posljedice zbog smrti ili povreda tijela ili zdravlja čovjekova, ili oštećenje odnosno uništenje ili nestanak stvari. Ta dangubnina obuhvaćena je osiguranjem štete nastale uslijed greške radnika i službenika.

XVIII, 54-55, Viši privredni sud CRH, 15.II 1963.

OSIGURANJE ROBE - PREBOJ - Osiguranik ne može svoju tražbinu koju ima prema Osiguravajućem zavodu kompenzirati s obvezama prema Zajednici osiguranja.

XVII, 63-64, Viši privredni sud NRH, 22.XI 1962.

OSIGURANJE TERETA - DODIR S DRUGOM ROBOM - Osiguratelj koji je preuzeo rizik za štete nastale dodirom s drugom robom dužan je u konkretnom slučaju naknaditi štetu, do koje je došlo indirektnim dodirom, tj. primanjem stranoga mirisa.

XIV, 57-58, Trgovački sud, Venecija, 23.VI 1960.

- DOKAZ O ŠTETI - Primalac zbog nemogućnosti dokaza da su se štete, konstatirane po dolasku tereta prevezene morem, dogodile za vrijeme pomorskog prijevoza, ne može koristiti pogodnosti ugovora o osiguranju, koji je zaključen protiv rizika i opasnosti mora.

XXII, 48-50, Trgovački sud, Havre, 12.III 1963.

- PLOČANTNA POLICA - Osiguranik mora dokazati da je prijavio pojedinu pošiljku, inače gubi pravo na osigurninu za tu pošiljku.

XX, 70-74, Apelacioni sud, Bordeaux, 10.VII 1962.

- KLAUZULA NA - Klauzula na polučiva štete nastale dodirom osigurenog tereta s drugom robom, ako je taj dodir neminovna posljedica nevremena. Nasu pokrivenе komercijalne štete.

XIV, 51-54, Viši privredni sud NRH, 21.II 1962.

- NAGODBA - Stivador koji sklopi nagodbu o naknadi štete s osigurateljem koji je štetu nadoknadio primaocu tereta, ne može od osiguratelja tražiti povraćaj na temelju nagodbe isplaćene svete, pozivajući se na ugovor o osiguranju koji je on sklopio s osigurateljem, a na temelju kojem ugovora je pokrivena šteta koja je bila predmet nagodbe.

XIV, 54-55, Viši privredni sud NRH, 24.III 1962.

- NAPUŠTAJ /DE LAISSEMENT/ - Nema mјesta napuštaju tereta zbog propasti broda bez vijesti kada se pouzdano znade da je brod doista propao na određenoj poziciji. Za to se odšteta iz osiguranja likvidira kao avarija.
XIX, 53-55, Trgovački sud, Seine, 7.I 1963.
- CBAVIJEST O ŠTETI - Dužnost je osiguranikova da o oštećenju ili gubitku tereta bez odlaganja obavijesti osiguratelja. Propust u izvršenju ove obaveze povlači za sobom gubitak prava na osigurninu.
XXIII, 43-44, Apelacioni sud SAD, 30.IV 1963.
- PODOSIGURANJE - Osiguratelj je dužan, u slučaju podosiguranja, nadoknaditi štetu u onom omjeru u kojem osigurana svota stoji prema ukupnoj vrijednosti osigurane robe uključivši i višak koji nije osiguran.
XXI, 70-71, Kasacioni sud Italije, 21.VII 1962.
- PREMIJE - Kada je u generalnoj polici navedeno da se osiguranjem pokrivaju rizici prijevoza koje obavi osiguranik, te da se premija plaća na osnovi vrijednosti ulaznih i izlaznih faktura osiguranika, kao temelj za obračun premije služe samo fakture koje se odnose na osigurane prijevoze, a ne i na druge osiguranikove djelatnosti.
XVIII, 51-53, Viši privredni sud SRH, 7.XII 1962.
- ROBA U BALAMA - Kod osiguranja generična robe složene u balama, ne smatra se, osim ako nije drukčije ugovorenno, da je osigurana cijela količina tereta nedjeljivo, pa se šteta proračunava prema pojedinoj bali oštećenog tereta.
XIV, 51-54, Viši privredni sud NRH, 21.II 1962.
- SUBROGACIJA - Na regresni zahtjev osigurateljev prema brodaru primjenjuje se jednogodišnji zastarni rok.
XV, 56-57, Viši privredni sud NRH, 29.V 1962.
- TRANSPORTNI RIZIK - Osiguratelj koji je osigurao teret protiv transportnih rizika pokriva samo one štete koje su svojstvene prijevozu. Nisu obuhvaćene štete koje se dogode tokom prijevoza, ali su prouzrokovane dogadjajima koji nisu svojstveni transportu kao npr. atmosferska toplota i vlažnost zraka.
XXI, 68-70, Apelacioni sud, Paris, 5.II 1963.
- UVJETI - Klauzula posebnih uvjeta osiguranja prema kojoj osiguratelj pokriva sve rizike ne obuhvaća štete nastale prirodnim svojstvom robe, ako je taj rizik isključen u općim uvjetima osiguranja.
XIX, 25-26, Kasacioni sud Francuske, 13.II 1963.

- VISINA ŠTETE - Šteta se određuje prema komercijalnoj vrijednosti oštećene robe u času predaje sa strane brodara uzimajući u obzir mogućnost poboljšanja kvaliteta i plasiranja na tržištu.

XIV,57-58, Trgovački sud, Venecija, 23.VI 1960.

- VJEŠTAČENJE - Osiguranik koji ne zatraži novo vještačenje u roku predviđenom u polici pristaje na činjenično stanje koje je utvrđeno prvim vještačenjem.

XX,54-58, Trgovački sud, Seine, 22.III 1962.

- ZASTARA - Francuska polica za osiguranje robe predviđa zastarni rok od godine dana za zahtjeve iz naslova partikularnih avarija. Taj rok teče od dana izdajanja certifikata o ekspertizи, a obustavlja se predajom osigurateljima dokumenata za likvidaciju štete i dalje nastavlja teći od dana kad se osiguratelji izjasne o zahtjevu.

XXIII,67, Apelacioni sud, Pariz, 27.XI 1963.

- OSIGURANJE ULOVA RIBE - Stranke mogu pravovaljano ugovoriti da osiguranje automatski prestaje ako osiguranik u ugovornom roku ne prijavi količinu ulova.

Osiguranje prestaje i ako je ulov javljen predstavniku osiguratelja, koji o tome osiguratelja nije obavijestio. U ovom slučaju je za štetu odgovoran predstavnik, a i osiguranik ako se nije interesirao da li je posrednik obavijestio osiguratelja.

XXII,66-67, Trgovački sud, Seine, 18.II 1963.

- OSIGURATELJ - SUBROGACIJA - Osiguratelj koji je stvarnom primaocu svom osiguraniku nadoknadio štetu nema aktivne legitimacije prema brodaru, ako je primalac poteretnički bila treća osoba koja nije osiguranik.

XIX,27, Kasacioni sud Francuske, 4.III 1963.

- PODPRIJEVOZNI UGOVOR - Treći primalac teretnice, koji primi teret na osnovi teretnice koju je izdao naručitelj, ne стоји u ugovornom odnosu s brodarom. Unatoč tome brodar je odgovoran ako je šteta nastala deliktom ili kvazideliktom.

XIX,29-30, Apelacioni sud, Rennes, 12.XI 1962.

- POMAGANJE I SPASAVANJE - Ako posada broda u opasnosti aktivno učestvuje u operacijama, radi se o pomaganju.

Kao aktivno učestvovanje smatra se i popravak motora broda u opasnosti za vrijeme tegljenja.

XXII,53-54, Okružni sud, Latina, 22.II 1961.

POSADA - POVREDA ČLANA POSADE - Brodar ne odgovara za tjelesnu povredu koju je jedan član posade nanio udarcima drugom članu, a koji nemaju nikakve veze s vršenjem službe.

XVII,42-43, Apelacioni sud SAD, 23.X 1962.

- Ne smatra se da je povreda nastala u službi, ako je mornar imao slobodan izlaz na kopno i mogao se po gradu kretati po slobodnoj volji, a nije ostavio na brodu svoj itinerer.

XXI,63-64, Kasacioni sud Francuske, lo.X 1963.

- SPRV IZ RADNOG CDMCSA - Zahtjev stranog mornara na isplatu plaće podložan je pravu zemlje u kojoj je pretežno vršena služba, bez obzira na njegovo državljanstvo, na državnu pripadnost broda, na državljanstvo odnosno državnu pripadnost brodovlasnika, ili na mjesto zaključenja ugovora, odnosno stupanja u službu.

XIV,50, Američki apelacioni sud, 1960.

POŽAR - ODGOVORNOST BRODARA - U francuškom pravu za štetu od požara brodar ne odgovara jedino ako je požar nastao višom silom ili slučajem. Ne može se smatrati da je požar nastao višom silom ako je uzrok požara nepoznat. Isto tako ne smatra se da je požar posljedica prirodnog svojstva robe, iako se radi o lako zapaljivom teretu ukoliko nije dokazano da je požar nastao spontano i da je prirodno svojstvo robe kod toga imalo presudnu ulogu.

XX,52-54, Apelacioni sud, Pariz, 23.XI 1962.

- Kad je šteta prouzrokovana požarom brodar ne odgovara dok mu tužitelj ne dokaže njegovu osobnu krivnju. Kao šteta prouzrokovana požarom smatra se i šteta prouzrokovana njegovim gašenjem.

XXI,54-60, Viši privredni sud SRH, 25.I 1964.

- Brodar ne odgovara za štete nastale požarom ako tužitelj ne dokaže njegovu krivnju. Pod istim uvjetima ne odgovara ni za štetu nastalu svojstvima tereta.

XXIII,53-54, Trgovački sud, Havre, 29.X 1963.

PREKOSTOJNICE - SPOSOBNOST BRODA - Brodar je odgovoran za prekostojnice ako brodske pumpe ne mogu izbacivati teret prema ugovorenim uvjetima.

XXIII,29-32, Viši privredni sud SRH, 23.VI 1964.

- ŽASTARA - Zastara za naknadu za prekostojnice počinje teći za svaki dan prekostojnica posebno, bez obzira što su stranke obračun izvršile nakon iskrcaja cijelog tereta.

XXIII,29-32, Viši privredni sud SRH, 23.VI 1964.

PRIJEVOZ POMORSKI - POJAM - Za određivanje pojma pomorskog prijevoza potrebno je da plovni objekt bude, u izvršenju prijevoznog posla, podvrgnut pomoćnim rizicima..

XVIII,36, Kasacioni sud Francuske, 8.X 1962.

PRIJEVOZ STVARI MOREM - KOMPLETIRANJE TERETA - Brodar ima pravo, ako je na to ovlašten ugovorom o prijevozu, kompletirati teret i bez posebnog odobrenja naručiteljeva.

XXI,66-67, Apelacioni sud, Rennes, 10.I 1963.

KORISNIK PRIJEVOZA - Ugovor kojim se stranke sporazume da će osobi koja nije zaključila ugovor, naručitelj platiti vozarinu ne znači da je ta osoba postala stranka ugovora o prijevozu.

XIV,25-28, Viši privredni sud SRH, 21.XI 1961.

NADLEŽNOST SUDA - Jugoslavenski sud je nadležan za sporove o prijevozu stvari morem, ako se teret na temelju ugovora mora iskrcati u Jugoslaviji.

XXI,54-60, Viši privredni sud SRH, 25.I 1964.

PREKINUTO PUTOVANJE - Ako je brodar prekinuo putovanje, radi više sile, i ne otpremi teret drugim brodom, nije dužan imaoču prava nadoknaditi štetu, ali gubi pravo na vozarinu prema korisno prevaljenom putu.

XXIII,55, Kasacioni sud Italije, 18.IX 1961.

PREKRCAJ TERETA - Klauzula o prekrcaju tereta može se odnositi na direktni i kombinirani prijevoz. O kojem se prijevozu radi, odlučuje volja stranaka, koju sud utvrđuje prema konkretnim okolnostima.

XVII,55-56, Kasacioni sud Italije, 19.VII 1961.

Klauzula s kojom brodar rezervira sebi pravo da tokom putovanja prekrca teret na drugi brod ne znači samo po sebi da njegova obaveza prestaje prekrcajem robe. Da li se radi o jednom poslu za čitav put ili samo do prekrcaja na drugi brod odlučna je volja stranaka.

XX,61-62, Kasacioni sud Italije, 23.VII 1962.

PRIJEVOZ U VREĆAMA - Brodar je dužan predati onoliki broj vreća koliko proizlazi iz teretnice, bez obzira što je predao težinski veću količinu robe od one navedene u terethnici.

XXI,64-66, Apelacioni sud, Paris, 6.XI 1962.

- Brodar je dužan predati na odredištu robu u vrećama onako kako je bila ukrcana i ne može se braniti da je robu prije iskrcaja istresao iz vreća i iskrcao pomoću elevatora.

XXIII,45-46, Kasacioni sud Francuske, 28.IV 1964.

- UKRCAJ DRUGOG TERETA - Brodar može, tokom putovanja, ukrcati drugi teret, ako je na to ovlašten na osnovi prijevoznog ugovora. Pod tom pretpostavkom on ne odgovara za štetu koju je prouzrokovao kasnije ukrcani teret, ako je u pitanju viša sila.

XVIII,42-44, Trgovački sud, Nantes, 18.XII 1961.

- ZAKAŠNJENJE - Brodar je dužan nadoknaditi štetu krcatelju, ako u ugovorenim vrijeme ne stavi brod na raspolaganje za ukrcaj tereta. Zakasnjelo postavljanje broda zbog carinskog postupka, pa makar taj postupak bio i rigorozan, ne predstavlja višu силу, te štetne posljedice zakasnjenja snosi brodar.

XVII,29-31, Viši privredni sud NRH, 30.I 1963.

- Brodar ne odgovara za kvar na teretu prouzrokovanim relativno malim zakašnjenjem, ako je roba bila ukrcana u stanju izmaka roka njenog trajanja.

XIX,31-32, Trgovački sud, Marseille, 1.VI 1963.

PRIMALAC - ODNOS PREMA BRODARU - Stvarni primalac tereta, koji nije primalac po teretnici, ne стоји u odnosu prema brodaru, ako iz teretnice ne proizlazi da je primalac po teretnici punomoćnik stvarnog primaoca. Na ovo ne utječe ni okolnost da je primalac po teretnici špediter.

XIX,27, Kasacioni sud Francuske, 4.III 1963.

PRIVILEGIJ - POMORSKI ZAJAM - Za utvrđivanje uvjeta za postojanje privilegija za tražbine iz ugovora koji je zapovjednik sklopio izvan zavičajne luke broda na osnovi svog zakonskog ovlaštenja, treba primijeniti pravo onog poretkodržave u kojoj je privilegij nastao.

XVII,57-59, Žemaljski sud, Hamburg, 18.IV 1962.

- POPRAVAK BRODA - Popravljač broda ima privilegij na tražbine nastale iz ugovora sa zapovjednikom. Opseg popravka u odnosu na vrijednost putovanja nije kriterij za opstojnost privilegija.

XXII,58-60, Savezni vrhovni sud SR Njemačke, 26.IX 1963.

- PRIVILEGIJ NA SISTER SHIPU - Dobrovoljna isplata privilegirane tražbine i subrogacija u privilegij u engleskom pravu.

XXIII,35-37, Prvostepeni sud Engleske, 6.V 1964.

- RANG - Nepomorski privilegij nikada nema prednosti pred pomorskim. Privilegirani vjerovnik nije dužan ispitivati da li postoji i takvi privilegiji.

XX, 45-46, Okružni sud SAD, New York, 7.III 1963.

- Tražbina koja nema ranga pred hipotekom prema pravu zemlje postanka tražbine, nema ranga pred hipotekom ni u Njemačkoj.

XXII, 57-58, Žemaljski sud, Hamburg, 3.IV 1963.

- UTRNUĆE PROTEKOM VREMENA "LACHES" - Vrijeme, protekom kojega utrnuje privilegij, računa se za privilegije koji su nastali prije upisa mortgage od dana nastanka mortgagea, a za one koji nastanu iza upisa mortgagea vrijedi pravilo kalendarске godine.

XX, 47-50, Okružni sud Južnog okružja Texasa, 28.XII 1962.

PRIVILEGIJ I HIPOTEKA - SUKOB ZAKONA - I pored načela da su stvarna prava na brodu načelno podredjena zakonu o državne pripadnosti, bit će za postupak zapljene i prinudne prodaje stranog broda mjerodavan lex fori, tako se radi o vjerouvicima različitog državljanstva i o tražbinama koja su podložne različitim statutima.

XX, 67-69, Apelacioni sud, Rennes, 6.XI 1962.

PRIVREMENA NAREDBA - Za dozvolu privremene naredbe dovoljno je da se radi o inozemnom dužniku i robi koja se nalazi u tranzitu. Činjenica da je jedan predložnik jugoslavensko poduzeće koje ima vlastite imovine u SFRJ ne čini da ne postoji opasnost za naplatu tražbine, ako se tražbina mora ispuniti u stranim sredstvima plaćanja.

XXII, 27-28, Viši privredni sud SRH, 4.III 1964.

- Jugoslavenski sud nadležan je za izdavanje privremenih naredbi na teret stranog državljanina brodara za tražbine nastale u inozemstvu u korist inozemnog predlagatelja.

XXII, 32-34, Okružni privredni sud, Split, 28.X 1963.

PROTEST - Prigovor ločoštějenju u kojem nije naveden opseg i visina štete, ne stvara pretpostavku o tim elementima. Primalac je dužan, ako je učinio takav prigovor, pozvati brodara da zajednički utvrde visinu i opseg štete, i to bez obzira na koji način će se to utvrditi.

XXI, 34-37, Viši privredni sud SRH, 19.IX 1963.

- Ako zapovjednik ne prihvati usmeni protest primaoca, primalac je dužan uložiti pismeni protest.
XXI,37-40, Viši privredni sud SRH, 11.XII 1963.
 - Zapovjednik ne može odbiti primanje protesta o oštećenju tereta navodom da mu jezik na kojem je protest sastavljen nije poznat, jer se može poslužiti tumačem.
XXI,54-60, Viši privredni sud SRH, 25.I 1964.
 - Rok za protest i zastaru počinje teći samo onda od predaje tereta skladištu ako je primalac bio u mogućnosti da izvrši provjeravanje stvari predanih skladišnom poduzeću.
XXIII,58-60, Kasacioni sud Italije, 1.XII 1962.
 - Kada je brodar predao teret skladištaru za primaoca rok protesta počinje teći od časa od kada je od skladištara primio robu.
XXIII,49-50, Trgovački sud, Seine, 22.V 1964.
 - Protest nije potreban ako brojači broda i tereta na brojačkim listićima utvrde oštećenje tereta. Kod vidljivih maha protest se smatra zakašnjelim iako je podnesen jedan dan nakon što je oštećeni dio robe primljen. Obavijest brodaru da će primalac uputiti na brod avarijskog komesara radi pregleda stanja tereta koji još nije iskrcan, ne smatra se protestom.
XXIV,6-7, Viši privredni sud SRH, 13.VI 1964.
 - Brodar unatoč zakašnjelom protestu odgovara za štetu ako je vaganje izvršeno u roku protesta te ako iz isprave o vaganju ne procizlazi da je vaganje izvršeno sa zakašnjnjem.
XXIV,17-19, Kasacioni sud Francuske, 11.IV 1964.
 - Ako brodar predaje teret lučkom skladištaru, rok za ulaganje protesta od primačeve strane počinje teći od časa od kojega je primalac mogao saznati stanje tereta.
XXIV,31-32, Kasacioni sud Italije, 19.VII 1962.
- PTT
- Pošta odgovara za zakašnjelu dostavu brzojava po načelu objektivne odgovornosti. Na odnose između jugoslavenskih pravnih osoba primjenjuje se jugoslavensko pravo, pa i kad je brzovaj uputio stranac iz inozemstva.
XVI,13-15, Viši privredni sud NRH, 5.X 1961.
 - Pošta ne odgovara za netačan sadržaj poslanog brzojava ako stranka nije zahtijevala usporedbu njegovog sadržaja.
XXIII,17-18, Viši privredni sud SRH, 23.I 1964.

PUTNICI - Brodar ne odgovara za opasnosti koje su vezi s uobičajenim instalacijama na brodu. Putnik prilikom kretanja po brodu mora voditi računa kako se kreće. Dužnost roditelja da vode brigu o kretanju svoje djece po brodu.

XVI, 50-51, Trgovački sud, Marseille, 23.VI 1961.

RETENCIJA - Pravo retencije u engleskom pravu ne sadrži pravo na prodaju stvari i ne djeluje prema trećima nego samo u toliko što sudska praksa daje tražbini, radi koje je došlo do retencije, prednost pred kasnijim privilegijima i pred hipotekom, jer se smatra da je tražbina nastala radi povećanja vrijednosti stvari.

XVIII, 31-32, Pomorski odjel Prvostepenog suda Engleske, 21.XII 1962.

SKLADIŠTAR - CDVAJANJE TERETA - Lučki skladištar, koji prima sličnu robu na temelju raznih teretnica, a koja roba nije jasno označena, mora poduzeti potrebne mјere za odvajanje robe prema teretnicama. Jedan dio štete koji nastane radi nedovoljnih oznaka na robi snosi i primalac.

XVII, 46, Apelacioni sud, Alžir, 12.XII 1961.

- POŽAR - Skladištar je kriv za štetu nastalu požarom na obali na lako zapaljivom teretu prouzrokovanim pušenjem, iako je postavio tablu na kojoj je pisalo da je pušenje zabranjeno.

XIV, 21-22, Kasacioni sud Francuske, 8.VI 1954.

- PREDAJA TERETA - Lučki skladištar mora dokazati da je ukrcao na brod onu količinu tereta koju je primio na uskladištenje i ukrcaj. Teretnica u kojoj je navedena manja količina tereta od one koju je skladištar primio na uskladištenje i ukrcaj nije sama po sebi dokaz da je toliko tereta manje ukrcano. Treba, u svrhu ustavljenja stvarne količine ukrcanog tereta, uzimati u obzir i druga dokazna sredstva na koja se poziva skladištar.

XVIII, 12-13, Viši privredni sud SRH, 27.IX 1962.

- Brodar koji na temelju klauzule u teretnici pred teret lučkom skladištaru ne odgovara za štetu na robi nastalu u skladištu, ali mora dokazati u kojem je stanju i količini robu predao skladištaru. Skladištar ne mora raditi u ime odsutnog primaoca i radi u ime brodara.

XVIII, 18-21, Viši privredni sud SRH, 29.IV 1963.

- Predajom tereta u skladište u ime i na račun brodara nije izvršena predaja robe primaocu.
XVIII, 32-34, Prvostepeni sud Engleske, 14.I 1963.
- Ne prepostavlja se da je skladištar primio robu bez vidljivih mana, ako nije prilikom preuzimanja tereta stavio nikakvu opasku u pogledu stanja robe.
XVIII, 49-50, Apelacioni sud, Genova, 30.IV 1962.
- Predajom tereta javnom skladištu radi odbijanja primaoca da ga primi i obavještavanjem naručitelja o tome, brodar je izvršio svoju obvezu i ne odgovara za štetu koja je nastala na robi na skladištu. Nije se dužan brinuti da se roba proda na javnoj dražbi.
XXIV, 7-9, Viši privredni sud SRH, 13.VI 1964.
- PROTEST - Prigovor skladištara da prima pomiješan teret produžuje rok protesta kao kod skrivenih mana. Neulaganje protesta sa strane skladištara brodaru ne predstavlja dokaz da je brodar robu predao u ispravnom stanju.
XVIII, 18-21, Viši privredni sud SRH, 29.IV 1963.
- ZASTARA - I skladištar komе je brodar predao teret da ga izruči primaocu, ima pravo na jednogodišnju zastaru iz prijevoznog ugovora.
XXIII, 51-53, Trgovački sud, Havre, 11.VI 1963.

SKLADIŠTE LUČKO - Lučko skladište mora biti tako izgradjeno da može odolijevati svim vremenskim nepogodama koje su uobičajene na području luke. Nisu isključene ni tropske oluje.

XVIII, 39-40, Kasacioni sud Francuske, 4.I 1963.

SKIADIŠTE OTVORENO - Skladištar ne odgovara za štetu koja je nastala višom silom, ako je poduzeo sve što je razborito i po pravilima struke bio dužan poduzeti. Za zaštitu uskladištene robe moraju biti upotrijebljene cerade, koje po svojoj zaštitnoj sposobnosti odgovaraju normalnim rizicima godišnje dobi.

XVIII, 15-16, Viši privredni sud SRH, 5.IV 1963.

SLAGAČ - DANGUBNINA KOLSKA - Slagač koji iskrcava brod mora tako raditi da vagoni ne padnu u dangubu. Ako nije tako radio, odgovoran je za dangubu, makar brod bio iskrcan u ugovornom vremenu. Pomanjkanje radne snage nije viša sila.
XX, 26-27, Viši privredni sud SRH, 26.X 1963.

- LOCK OUT - Slagač koji je prisilno otpustio radnike, a koji redovito obavlja poslove za jednog brodara, direktno je odgovoran primaocu za naknadu štete, koja je prouzrokovana zakašnjelim iskrcajem radi lock out-a.
XXII, 51-52, Trgovački sud, Marseille, 15.II 1963.

- ODGOVORNOST - Lučki slagač, koji ima monopol u luci i značaj javne organizacije, direktno odgovara primaocu za teret koji primi od brodara. Ova odgovornost ne proizlazi iz prijevoznog posla.

XIV, 33-34, Kasacioni sud Francuske, 13.XI 1961.

- Brodar je odgovoran za sigurno slaganje tereta na oboali. Slagačko poduzeće je također odgovorno prema slagaču za njegovu sigurnost.

XV, 44-45, Prvostepeni sud Engleske, 7.II 1962.

- Slagač ne odgovara za štetu na teretu ako se ne utvrđi da su njegovi ljudi nestručno postupali.

XVI, 33, Prvostepeni sud Engleske /Trgovački odjel/, 14.XII 1961.

- ODNOS PREMA BRODARU - Brod stupa u ugovorni odnos sa slagačem samo ako od njega dobije nalog za rad. Cijenica što se zapovjednik broda nije protivio radu slagača ne stvara između njih ugovorni odnos. Slagač ne može prema brodaru isticati zahtjev za naknadu troškova iskrcaja pozivajući se na neopravданo obogaćenje brodara, ako je brodar sklopio ugovor o prijevozu pod uvjetima klausule FIO.

XV, 38-40, Viši privredni sud NRH, 13.VI 1962.

- ODNOS PREMA PRIMAOCU - slagač koji radi u ime brodara nije pasivno legitimiran prema primaocu za naknadu štete koju prouzrokuje prilikom iskrcaja tereta.

XXL, 44-47, Viši privredni sud SRH, 14.XII 1963.

- PRIMALAC - Primalac, koji je ujedno i slagač ima pravo na naknadu štete koju je zapovjednik nautičkom greškom prouzrokovao njegovim napravama, ali nema prava na naknadu za gubitak tereta.

XVIII, 48-50, Apelacioni sud, Montpellier, 11.IV 1962.

- OŠTEĆENJE AUTOMOBILA BEZ AMBALAŽE - Pomanjkanje ambalaže ne oslobadja slagača odgovornosti za svaku štetu koja nastane na automobilu prilikom ukrcaja odnosno iskrcaja. Slagač nije odgovoran samo za one štete za koje dokazuje da se nisu mogle izbjegći dužnom pažnjom.

XV, 49, Apelacioni sud, Rouen, 24.IV 1961.

- POŽAR - Slagač ne odgovara za štetu nastalu požarom tereta na brodu, ako se ne može utvrditi uzrok požara.

XX, 50-51, Kasacioni sud Francuske, 22.V 1963.

- PROTEST - Kad slagač nije u zakonskom roku uložio protest brodaru može se, prema primaocu, za manjak tereta ekskulpirati samo ako dokaze da je šteta nastala za vrijeme dok se nalazila u njegovom skladištu iz razloga za koje nije odgovoran.

XVI, 45-46, Apelacioni sud, Rouen, 30.III 1962.

- UGOVOR O UKRCAJU I ISKRCAJU - Ugovor o ukrcaju i iskrcaju po svojoj pravnoj prirodi je ugovor o uslugama, pa i kada se teret u skladišta na maone da bi bio prekrcan na drugi brod.

XXI, 61-62, Kasacioni sud Italije, 28.VII 1962.

- UGOVORNO ISKLJUČENJE ODGOVORNOSTI - Slagač nije vezan propisima koji brodaru zabranjuju isključenje njegove odgovornosti. Međutim ne može isključiti svoju odgovornost za dolus i culpu latu.

XVIII, 47-48, Apelacioni sud, Rouen, 22.XII 1961.

- ZASTARA - Slagač se ne može pozivati na jednogodišnji zastarni rok iz prijevoznog posla.

XVI, 45-46, Apelacioni sud, Rouen, 30.III 1962.

- Slagač se može uspješno pozvati na jednogodišnji zastarni rok iz čl.433 trg.zak. Međutim zastara iz toga propisa neće se primijeniti na zahtjev iz mandatnog odnosa.

XIX, 30-31, Trgovački sud, Marseille, 10.VII 1962.

- Slagač koji radi u ime brodara ima pravo pozivati se na zastarne rokove iz prijevoznog posla.

XXI, 44-47, Viši privredni sud SRH, 14.XII 1963.

SPASAVANJE - NAGRADA - Ako se djelatnost tužiteljeva ne može smatrati spasavanjem ne pripada mu nikakva nagrada iz nalogova spašavanja.

XXIV, 3-5, Viši privredni sud SRH, 13.VI 1964.

- POJAM - Počuzimanje mjera opreznosti za brod koji je na uobičajeni način vezan ili usidren, a kojemu ne prijeti neposredna opasnost, ne može se smatrati spasavanjem. Okolnost da na brodu nema posade ne znači da se nalazi u neposrednoj opasnosti.

XXIV, 3-5, Viši privredni sud SRH, 13.VI 1964.

- TEGLJENJE - Brod koji tegli kao spasilac ima pravo na nagradu iako tegljeni brod nije dotegljen u luku nego u njenu blizinu. Spaseni brod je dužan nadoknaditi štetu brodu koji spasava, ako je šteta pretrpljena u operaciji spašavanja bez obzira na krivnju broda u opasnosti.

XXII, 47-48, Trgovački sud, Dunquerque, 14.II 1963.

STOJNICE - Vrijeme upotrijebljeno za ukrcaj ili iskrcaj prije početka toka stojnica, bilo prije ili poslije predaje pisma spremnosti, računa se u stojnice samo onda ako to stranke izričito ugovore. Značenje klauzula "unless used" i "free of demurrage and despatch". XVIII, 44-45, Trgovački sud, Bordeaux, 21.XII 1961.

- "WORKING DAYS" - Ne iznosi cijela 24 sata radnog dana, već samo onoliki broj sati, kad se radi uz redovnu nadnicu.
XIV, 32-33, Engleski trgovacki sud, 26.I 1962.

SUDAR - LUKA - Brod koji ulazi u luku ne smije, u okolnostima opasnim za sudar, započeti manevr ulaska, dok drugi brod ne završi manevr izlaska.

XVI, 20-23, Viši privredni sud NRH, 21.VI 1962.

- Brod koji ulazi u luku dužan je dati prednost brodu koji izlazi iz luke. Prilikom ulaska u luku zapovjednik broda dužan je, osobito ako nema dobar pregled luke, pretpostaviti da ima brodova koji u tom času izlaze iz luke, pa pod tom pretpostavkom manevrirati brodom.
XX, 28-31, Viši privredni sud SRH, 12.IX 1963.

- MANE BRODA - Brodar broda koji je udario u drugi brod odgovara za skrivene mane svoga broda. Na odgovornost brodova u sudaru ne primjenjuju se propisi o prijevozu stvari. Kod pristajanja mora voditi računa o privezanim brodovima pretpostavljajući da s brodom neće moći na vrijeme izvesti namjeravani manevr.
XVII, 52-53, Trgovacki sud, Marseille, 27.VI 1961.

- NAKNADA ŠTETE - Brodovlasnik u sudaru potopljenog broda ne mora, radi umanjenja štete, dati brod na slobodno kasiranje. Ako se radi o totalnom gubitku broda, vlasnik nema prava tražiti izmaklu dobit. Šteta je uključena u isplatu vrijednosti broda, koju je brod imao u času potonuća s eventualnim zateznim kamatima.
XX, 28-31, Viši privredni sud SRH, 12.IX 1963.

- PRIMJENA PRAVA - "Pravila gradijanskog prava" obuhvaćaju i pomorsko pravo koje dolazi do primjene na sudar.
XIX, 28, Apelacioni sud, Paris, 25.II 1963.

- RADAR - Pri određivanju brzine broda treba uzeti u obzir i podatke do kojih je brod došao pomoću radara, pa treba smanjiti brzinu i prije nego što bi to brod bio dužan učiniti da je plovio bez radara.
XV, 43-44, Pomorski odjel Prvostepenog suda Engleske, 16.I 1962.

SUDAR - SUKOB ZAKONA - Načelno se primjenjuje lex loci delicti commissi, no ako su krivac i oštećeni njemački državljanin, vrijedit će pred njemačkim sudom njemačko pravo.
XIV, 46-47, Savezni sud SR Njemačke, 2.II 1961.

- Sudar u teritorijalnim vodama podložan je pravu obalne države.
XIV, 47, Američki apelacioni sud, 1961.
- Povodom sudara njemačkog i norveškog broda u norveškim teritorijalnim vodama pitanje odgovornosti za štetu i njezinu visinu prosuđuje se po "lex loci" a pitanje ograničenja odgovornosti brodovlasnika prema pravu zastave.
XXII, 61-63, Vrhovni sud Norveške, 18.II 1958.
- ZASTARA - Zastarni rok za tjelesne povrede prouzrokovane sudarom iznosi dvije godine.
XXII, 23-25, Viši privredni sud SRH, 14.II 1964.

SUKCESIVNI PRIJEVOZI - Kad je ugovorenod da će brodar stavljati brodove na raspolaganje za ukrcaj "otprilike svakih 30-40 dana" dozvoljena je tolerancija 5 dana prije ili kasnije. Brodove dostavljene u ovom roku naručitelj je dužan krcati.
XVI, 54-56, Apelacioni sud, Genova, 9.III 1961.

SUKOB ZAKONA - PRIJEVOZ STVARI MOREM - Ako se na spor načelno može primijeniti više pravnih sistema koji su identični sud se ne mora upuštati u ispitivanje koje će pravo doći do primjene.
XXI, 54-55, Apelacioni sud, Rouen, 7.XII 1962.

- U slučaju kad sadržaj stranog prava, mjerodavan za odnosni posao, nije dokazan, pretpostavlja se da je on jednak sadržaju domaćeg prava.
XXIII, 63-65, Vrhovni sud Izraela, 25.IX 1955.
- PRIVILEGIJ - Na privilegij se primjenjuje pravo zastave broda.
XX, 43, Okružni sud SAD, Kalifornija, 25.II 1963.
- SUDAR AUTOMOBILA - Na pitanje postojanja delikta i grаницa odgovornosti primjenjuje se lex loci delicti commissi. Za pravne posljedice delikta mjerodavno je zajedničko domovinsko pravo.
XXIV, 34, Prizivni sud, Amsterdam, 15.I 1960.

SUVLASNIŠTVO BRODA - Suvlasnik ima pravo na prihode postignute iskorisćivanjem broda samo ako svojim radom učestvuje u iskorisćivanju broda. Inače mu za njegov suvlasnički dio pripada naknada u visini uobičajene zakupnine.
XVIII, 21-24, Viši privredni sud SRH, 27.V 1963.

ŠPEDITER - ISPUNJAVANJE TOVARNOG LISTA - Špediter je odgovoren svom komitentu ako prepusti vozaru ispunjavanje tovarnog lista pa ga ovaj krivo ispunji.

XXIII, 18-20, Viši privredni sud SRH, 16.IV 1964.

- NAKNADA ŠTETE - Špediteri, osiguratelji i drugi, koji su nadoknadili štetu vlasnicima tereta ne mogu od željeznice tražiti veći iznos od onoga koga su platili vlasnicima, iako je šteta na robi bila veća.

XVII, 44-45, Kasacioni sud Francuske, 18.VI 1962.

- ODGOVORNOST - Špediter odgovara i za rad vozara. Kod kombiniranog prijevoza protest predan zadnjem vozaru smatra se da je predan špediteru.

XVII, 50-51, Trgovački sud, Seine, 20.VI 1961.

- Špediter ne odgovara za štetu koju je vozar prouzrokovao krcatelju, špediterovom komitentu.

XXII, 31-32, Okružni privredni sud, Split, 11.XII 1963.

- Špediter se ne može oslobođiti odgovornosti za štetu na robi, iako je na vrijeme uložio protest vozaru od kojega je primio teret, ukoliko nije ustanovio o kakvoj se šteti radi.

XXII, 40-41, Apelacioni sud, Pariz, 12.X 1962.

- Špediter koji primi robu od vozara s nalogom da ju preda daljnjem vozaru, ako nije sklopio ugovor o prijevozu ne odgovara za opremu već samo za izvršenje onih poslova za koje je dobio nalog.

XXII, 40-41, Apelacioni sud, Pariz, 12.X 1962.

- ODNOS PREMA BRODARU - Prema brodaru je legitimiran špediter, koji je primalac tereta po teretnici, a ne stvarni primalac, ako iz teretnice ne proizlazi da je špediter punomoćnik stvarnog primatca.

XIX, 27, Kasacioni sud Francuske, 4.III 1963.

- Špediter koji primi teret pasivno je legitimiran prema brodaru, aко nije dokazano da je brodar u upozorio da ne radi u vlastito ime.

XXIII, 29-32, Viši privredni sud SRH, 23.VI 1964.

- ODNOS PREMA KRAJnjEM KORISNIKU - Špediter koji prihvati dispoziciju krajnjeg korisnika, stupa s njim u ugovorni odnos, bez obzira na svoj odnos prema uvozniku.

XX, 18-19, Viši privredni sud SRH, 10.I 1963.

- OSIGURANJE TERETA - Špediter nije dužan osigurati teret, ako mu u tom pogledu komitent nije dao izričiti nalog.

XVI, 26-27, Viši privredni sud NRH, 20.VIII 1962.

- Špediter nije dužan bez posebnog naloga osigurati teret protiv rizika, koji nisu specifični transportu.
XXI,68-70, Apelacioni sud, Paris, 5.II 1963.

- FAKIRANJE - Špediter je dužan i bez posebnog naloga komitenta zapakirati robu na način da se očuva od kvara tokom prijevoza. Pripadaju mu troškovi pakiranja iako za pakiranje nije dobio nalog.
XXIV,3, Viši privredni sud SRH, 28.I 1964.

- PRIBAVLJANJE ISPRAVA - Špediterova je dužnost da se brine za carinske dokumente kad robu, bez naloga svoga komitenta, upućuje dalje nego li je ovlašten.
XV,47, Kasacioni sud Francuske, 4.I 1962.

- Špediter je dužan, ako je u dispoziciji primio takav nalog, pribaviti sve isprave koje su potrebne za uvoz robe, i mora poznavati propise o tome kakve su sve isprave potrebne.
XX,19-21, Viši privredni sud SRH, 29.IV 1963.

- VOZARINA - Primalac-špediter koji je od svojih komitenata naplatio veći iznos vozarine nego li je platilo brodaru, nije se neopravdano obogatio na brodarov račun.
XX,21-24, Viši privredni sud SRH, 24.X 1963.

ŠTRAJK - POLICA OSIGURANJA - Prema francuskoj polici osiguranja u rizik štrajka nisu obuhvaćene štete na robi prouzrokovane čekanjem broda na red zbog štrajka.
XXIV,25-26, Trgovački sud, Sete, 26.XI 1963.

TEGLJENJE - Na osnovu ugovora o tegljenju prebačena je odgovornost za djela zapovjednika za vrijeme tegljenja na brodara tegljenog broda.
XV,45-46, Vrhovni sud Viktorije, 3.X 1961.

- Unatoč izričnoj klauzuli u ugovoru o tegljenju, prema kojoj brodar tegljača prepusta upravu tegljenja tegljenom brodu i ne preuzima odgovornost za štete, brodar tegljača može ipak biti odgovoran trećima.
XVIII,38-39, Kasacioni sud Francuske, 24.X 1962.

TERET - ISKRCAJ - Kad iskrcajem tereta upravlja agent broda kojega je imenovao brodar, treba držati da se jedino brodar brine o prijevozu od ukrcaja pa do iskrcaja robe u carinsko skladište.
XVI,49, Trgovački sud, Seine, 8.V 1961.

- Troškovi iskrcaja tereta padaju na brodarov teret, ako stranke drukčije ne ugovore. Klauzula u teretnici koja se poziva na običaje luke može, u skladu s tim običajima, potpuno ili djelomično presaciti troškove iskrcaja na primatoca.
XX,51-52, Apelacioni sud Bordeaux, 20.XI 1962.

- Kad se teret iskrca na temelju ugovorne klauzule da se iskrcaj vrši "slobodno od rizika i tereta na brod", primalec je dužan dokazati da su vreće u kojima je teret uvrećan bile poderane prije iskrcaja.

XII, 54-60, Viši privredni sud SRH, 25.I 1964.

- ISPRAVA O ŠTETI - Brodar ne može prigovoriti tačnosti utvrđenog manjka preuzetog tereta, navodeći da on nije bio pozvan da prisustvuje tom utvrđivanju, kad njegov agent nije prigovorio nalazu koji mu je bio dostavljen.

XVI, 49, Trgovачki sud, Seine, 8.V 1961.

- Producirana isprava brodareva kojoj protivna stranka ne prigovori predstavlja dovoljan dokaz o činjenicama koje su i u ispravi navedene.

XVII, 27-29, Viši privredni sud NRH, 22.XI 1962.

- Stranke mogu pobijati mišljenje vještaka kojega su same izabrale da ustanovi visinu štete.

XVIII, 40-41, Apelacioni sud, Rouen, 22.XII 1961.

- Za brodara mjerodavan je halaz averijskog komesara sastavljen u prisustvu osiguratelja i osiguranika i u odsutnosti brodara, ako je brodaru na vrijeme bilo javljeno kada će se izvršiti pregled tereta.

XIX, 38-39, Kasacioni sud Italije, 22.III 1963.

- Osigurateljeva isprava kojom se utvrđuje šteta na teretu može poslužiti i kao dokaz protiv brodara, ako je brodar bio obaviješten da će se teret pregledati te ako je šteta dokazana i drugim dokaznim sredstvima.

XX, 61-62, Kasacioni sud Italije, 28.VII 1962.

- Zapisnik o manjku tereta sastavljen na primičevom skladištu nakon što je brod otplovio iz luke ne može protiv brodara služiti kao dokaz o stanju tereta pre danog primacu.

XXI, 37-40, Viši privredni sud SRH, 11.XII 1963.

- Zapisnik o utvrđenju štete na teretu sastavljen u brodarevoj odsutnosti ne može protiv njega poslužiti kao dokaz, ali može poslužiti sudu za informiranje o činjeničnom stanju.

XXI, 64-66, Apelacioni sud, Paris, 6.XI 1962.

- Brodar ne može prigovarati da teret na odredištu nije vagan u njegovom prisustvu, ako nije tražio takav način utvrđivanja štete.

XXII, 41-43, Apelacioni sud, Aix, 27.III 1963.

- Brodar se ne može pozivati da je manjak utvrđen u njegovoj odsutnosti ako je imao mogućnost kontrole vaganja.
XXIII, 46-47, Apelacioni sud, Rouen, 9.I. 1964.
- Ispravu o stanju tereta sastavljenu za svrhe ugovora o osiguranju u brodarevoj odsutnosti može sud upotrijebiti za konstataciju činjeničnog stanja o stanju tereta.
XXIII, 56, Kasacioni sud Italije, 16.V 1962.
- Ekspertiza o šteti na teretu izvršena nakon preuzimanja robe od strane primaoca ne obvezuje brodara ako primalac ne dokaže da je šteta nastala za vrijeme prijevoza.
XXIV, 6-7, Viši privredni sud SRH, 13.VI 1964.
- KRCANJE NA PALUBU - Klauzula kojom krcatelj pristaje da se teret krc na palubu ima svojstvo prebacivanja dokaza od brodara na primaoca o krivnji za štetu.
XV, 55-56, Apelacioni sud, Genova, 31.XII 1959.
- Nepravilno slaganje automobila na palubi predstavlja naučku grešku.
XVIII, 42-44, Trgovački sud, Nantes, 18.XII 1961.
- Klauzula u teretnici kojom se odobrava krcanje na palubu nema značaj veksatorne klauzule. Ta klauzula sama po себи ne oslobadja brodara zakonske odgovornosti za teret.
XVIII, 47-48, Apelacioni sud, Trst, 2.V 1960.
- Ako je brodar ovlašten naknadno ukrcati drugi teret može ga smjestiti na palubu i bez pristanka glavnog naručitelja. Kamioni se mogu krcati na palubu za vrijeme zimske sezone za putovanje preko Atlantika. Brodar ne odgovara za štetu koju višom silom prouzroči teret smješten na palubu.
XXI, 66-67, Apelacioni sud, Rennes, 10.I 1963.
- Klauzulu, kojom brodar za teret složen na palubi ugovara blaže uvjete odgovornosti, mora krcatelj posebno pismeno prihvati. Taj prihvat mora biti potpisana na zapovjednikovom primjerku teretnice.
XXIV, 31-32, Kasacioni sud Italije, 19.VII 1962.
- NESTANAK - U nemogućnosti dokaza da je teret nestao prije ukrcanja brodar odgovara za nastalu štetu, pa makar se u ugovoru i ogradic za nestanak tereta na obali.
XXIV, 27-28, Trgovački sud, Seine, 26.IV 1963.
- OŠTEĆENJE - Ako je šteta na teretu nastala djelomično slabim slaganjem a djelomično slabom ambalažom štetu prema omjeru krivnje snose brodar i korisnik prijevoza.
XV, 51, Apelacioni sud, Aix, 11.X 1960.

- Pretpostavlja se da je šteta nastala prirodnim svojstvom robe, ako tužitelj ne može dokazati krivnju brodara ili njegovih ljudi u manipuliranju s teretom.
XVI, 53-54, Apelacioni sud, Rouen, 28.X 1961.
- Kad se lako lomljivi teret koji se prevozi u rasutom stanju iškrcava na sidrištu predpostavlja se da je šteta nastala zbog prirodnog svojstva robe.
XVII, 47-48, Apelacioni sud, Rouen, 22.XII 1961.
- Brodar odgovara za oštećenje tereta od stranog mirisa ako je u isto skladište smjestio teret koji takav miris širi, i ne može se oslobođiti odgovornosti dokazom o urednoj ambalaži i činjenicom da je šteta nastala zbog nevremena.
XVII, 59-60, Međ. arbitražni sud, Gdinja.
- Činjenično stanje koje utvrđi sanitarna inspekcija po službenoj dužnosti mjerodavno je i za ugovorne stranke, iako tom utvrđenju nisu prisustvovale niti bile pozvane da prisustvuju.
XIX, 31-32, Trgovački sud, Marseille, 1.VI 1963.
- NEVRIJEME - Iz dokazane činjenice da je brod prošao kroz oluju i prirodnog svojstva tereta može se zaključiti da je šteta posljedica nevremena i zato je primalac dužan dokazati brodaru krivnju za nastalu štetu.
XVI, 15-17, Viši pravredni sud NRH, 3c.IV 1962.
- UKRCAJ - Brodar je odgovoran za štetu prouzrokovanoj kišom za vrijeme ukrcanja ako nije imao na raspolaganju dovoljan broj zaštitnih tendi.
XLI, 23-24, Apelacioni sud, Rouen, 5.VI 1964.
- OŠTEĆENJE SKLADIŠNOM VLAGOM - Brodar ako mu se ne dokaze krivnja ne odgovara za štetu na teretu prouzrokovanoj skladišnom vlagom ukoliko se radi o higroskopnoj robici.
XVI, 49-50, Trgovački sud L'Havre, 20.VI 1961.
- PREDAJA - Ako je u teretnici navedena klauzula "predati u jednako dobrom stanju i uvjetima u luci odredišta po nalogu primaoca", brodarova obveza ne prestaje iskrcajem tereta ispod čelika, već njegovom predajom primaocu.
XIII, 48-49, Trgovački sud Seine, 7.II 1964.
- PREDAJA SKLADIŠTU - Ako je brodar predao teret na uskladištenje zato što se primalac nije na vrijeme prijavio, radi se o ugovoru o depozitu u korist treće osobe.
XK, 61-62, Kasacioni sud Italije, 28.VII 1962.

- PRIMANJE TEKUĆEG TERETA - Primalac mora postaviti takove cijevi koje mogu normalno propuštati teret. Savjet brodarskog službenika u vezi s konstruiranjem cijevi ne obavezuje brodara.

XIII,29-32, Viši privredni sud SRH, 23.VI 1964.

- SLAGANJE - Brodar uvijek odgovara za pogrešno slaganje tereta, bez obzira na čiji je trošak slaganje izvršeno i tko ga je stvarno izvršio. Kod ugovora o prijevozu na putovanje zapovjednik radi u ime brodara a ne u ime naručitelja pa je prema tome za štetu uslijed pogrešno složenog tereta odgovoran brodar. Ako je šteta nastala dijelom slabim slaganjem a dijelom višom silom brodar snosi štetu razmjerno svojoj krivnji.

XIV,37, Apelacioni sud, Paris, 10.XI 1961.

- Budući da šteta nastala slaganjem tereta spada među tzv. izuzetne slučajeve, vozar ima pravo dokazati da je slaganje izvršio krcatelj, te u koliko u tom dokazu uspije, ne odgovara za štetu nastalu lošim slaganjem. Da bi brodar bio odgovoran za nastalu štetu, primalac mora dokazati da je brodar kriv.

XIV,41-43, Apelacioni sud, Genova, 28.VI 1960.

- Ako brodar dokaže da je slaganje vršio krcatelj ne odgovara za štetu koja je nastala slabim slaganjem tereta.

XIV,41-43, Apelacioni sud, Genova, 28.VI 1960.

- Dužnost brodara da uredno složi teret nameće mu obvezu da u tom pogledu poduzme samo one mјere koje traži ponorska praksa. Brodar, ako nije drukčije ugovoren, nije dužan izvršiti specijalno slaganje koje zahtijeva priroda tereta, pogotovo ako krcatelj nije dao posebna sredstva potrebna za slaganje tereta.

XIV,44, Kasacioni sud Belgije, 11.XII 1959.

- Slaganje tereta ulazi u okvir komercijalne djelatnosti zapovjednika za koju brodar odgovara.

XIII,49-50, Trgovački sud, Seine, 22.V 1964.

- VIŠAK - Višak tereta iz ranijeg ugovora ne može se kombinirati s manjom koji je nastao na putovanju na temelju kasnijih ugovora.

XV,52-53, Trgovački sud, Havre, 7.XII 1961.

- ZAPLJENA - Za zapljenu tereta prilikom ukrcaja a povodom krivičnog postupka brodar ne odgovara.

XIII,61-62, Okružni sud, Genova, 28.XII 1961.

TERETNICA - ARBITRAŽNA KLAUZULA - Krcatelj nije obvezan arbitražnom klauzulom u teretnici ako se na njoj nalazi samo jedan njegov potpis.

XXIII, 57-58, Kasacioni sud Italije, 7.VIII 1962.

- BITNI ELEMENTI - Bitni elementi teretnice, kao kreditnog dokumenta jesu: datum izdanja, vrst, kvalitet i kvantitet tereta, te potpis zapovjednika ili vozača. Pomanjkanje ostalih podataka, koji se u zakonu spominju, ne čini teretnicu ništavnom.

XIV, 41-43, Apelacioni sud, Genova, 28.VI 1960.

- FORMULAR - Upotreba određenog formulara ne obvezuje šama po sebi osobu očijem se formularu radi.

XIV, 41-43, Apelacioni sud, Genova, 28.VI 1960.

- INDOSAMENT - I ako teretnica nije prenesena indosamentom per inkasso ili sličnom klauzulom dopušten je dokaz da naledjem nije preneseno pravo raspolaganja teretom i da je indosatar aktivno legitimiran prema brodaru.

XXIII, 57-58, Kasacioni sud Italije, 7.VIII 1962.

- KLAUZULA BEZ ODGOVORNOSTI ZA SADRŽAJ - Klauzula "bez odgovornosti za sadržaj i težinu vreće, nemoguće provjeriti" ima isti značaj kao i klauzula "said to weight", što znači da se ne može prebaciti teret dočka od brodara na primaoca, jer se ne smatra obrazloženim.

XIII, 39-40, Kasacioni sud Francuske, 2.XII 1963.

- KLAUZULA FIO - Klauzula FIO obuhvaća osim oslobođenja od snašanja troškova od strane brodara i njegovo oslobođenje od rizika za operacije koje se izvrše na račun krcatelja odnosno primaoca i dosljedno tome i neodgovornost zapovjednika i brodara za operacije koje prethode postavljanju tereta u skladište broda i koje slijede nakon njegovog opasivanja za iskrcaj.

XXIII, 60-61, Apelacioni sud, Trst, 13.IX 1963.

- KLAUZULA KVALITET I TEŽINA NEPOZNATI - Unaprijed odštampana klauzula, kojom se brodar ogradjuje u pogledu stanja, količine i kvaliteta tereta, nema pravnog učinka.

XV, 52-53, Trgovački sud, Havre, 7.XII 1961.

- Ova klauzula nema nikakvog pravnog značenja. Međutim se naručitelj za plaćanje vozarine ne može u svoju korist pozivati na ovu klauzulu.

XVI, 64-66, Apelacioni sud, Paris, 6.XI 1962.

- KLAUZULA O ISKLJUČENJU ODGOVORNOSTI - Klauzula kojom se brodár oslobadja odgovornosti za zakašnjenje je vekstorna i zato mora biti posebno pismeno prihvaćena, pa i u slučaju kada se ugovor o prijevozu regulira prema stranom pravu.
XIX, 37-38, Kasacioni sud Italije, 24.II 1962.
- Klauzula u teretnici s kojom brodar isključuje svoju odgovornost i u slučaju dclusa i grube nepažnje, protivna je ne samo talijanskom nego i medjunarodnom pravu uopće.
XXIV, 28-30, Kasacioni sud Italije, 24.IV 1962.
- KLAUZULA O NADLEŽNOSTI - Pravovaljana klauzula teretnice o nadležnosti suda mora sadržavati tačnu neznaču suda kojemu se stranke moraju obratiti. Nije dovoljno navesti samo državu u kojoj će se spor raspraviti.
XVI, 40-41, Apelacioni sud, Rouen, 30.IX 1961.
- Klauzula o nadležnosti da bi bila pravomoćna mora sadržavati tačno određenu odredbu o izabranom суду.
XXIII, 53-54, Trgovački sud, Havre, 29.IX 1963.
- Klauzula u teretnici o nadležnosti suda obvezuje i trećeg imaoce teretnice. Za valjanost forme ove klauzule vrijede propisi mesta gdje je teretnica izdana.
XXIV, 32-33, Kasacioni sud Italije, 2.III 1964.
- KLAUZULA O PRIMJENI PRAVA - Stranke mogu klauzulama u teretnici ugovarati primjenu Konvencije o teretnici u obliku u kakvom je inkorporirana u nekom internom pravu.
XXII, 54, Okružni sud, Livorno, 3.I 1963.
- KLAUZULA O STANJU TERETA - Klauzula u teretnici koja se odnosi na prirodu a ne na stanje tereta ne oslobadja brodara odgovornosti.
XXIV, 25-24, Apelacioni sud, Rouen, 5.VI 1964.
- KLAUZULA "UPOTREBLJENA BURAD itd." - Klauzula u teretnici, da je teret smješten u upotrebljenim bačvama koje se nalaze u stanju da postoji mogućnost gubitka i razbijanja, stvara pretpostavku da je do štete na teretu došlo uslijed stanja ambalaže.
XV, 55-56, Apelacioni sud, Genova, 31.XII 1959.
- KLAUZULA "UPOTREBLJENE VRĘĆE" - Ova klauzula ne znači da su vreće prilikom ukrcaja bile poderane.
XXI, 64-66, Apelacioni sud, Paris, 6.XI 1962.
- KLAUZULE - Ograde u teretnici odnose se samo na podatke koje teretnica izričito sadrži. Ograde brodareva u pogledu broja i količine tereta ne odnose se i na njegovo stanje.
XIX, 40-42, Apelacioni sud, Genova, 9.II 1962.

- KLAUZULE NEJASNE - Nejasne klauzule u teretnici treba tumačiti na račun brodara.
XIV, 18-20, Viši privredni sud NRH, 3.II 1962.
- KLAUZULE PISANE RUKOM - Klauzula "količina i kakvoća nepoznate, nemoguće provjeriti" je bez učinka i kad je u teretnicu unesena rukom.
XXIII, 46-47, Apelacioni sud, Rouen, 9.I 1964.
- ODNOS PREMA CHARTER PARTIJI - Teretnica je kauzalni a ne apstraktni vrijednosni papir i kao takav vezan je s odredbama ugovora o prijevozu. Teretnica može sadržavati i uvjete ugovora o prijevozu koje obvezuje brodara prema krcatelju.
XIX, 32-36, Kasacioni sud Italije, 27.X 1961.
- Ako se teretnica poziva na klauzule Charter partije primjenjuju se i klauzule adendum Charter partije koji je sastavljen prije izdavanja teretnice.
XX, 40-43, Apelacioni sud Engleske, 29.VII 1963.
- Klauzule u teretnici na koje se ugovor poziva dolaze, u odnosu izmedju brodara i krcatelja, do primjene samo tako nisu u suprotnosti s odredbama ugovora o prijevozu.
XX, 64-66, Okružni sud, Genova, 16.X 1961.
- POTPIS ZAPOVJEDNIKA - Potpis zapovjednika obvezuje brodara ako izričito ne navede da je potpisao teretnici u ime čarterera.
XIV, 41-43, Apelacioni sud, Genova, 28.VI 1960.
- PRIJEPIIS - Za reguliranje odnosa medju parničnim strankama može služiti i prijepis teretnice, ako su stranke suglasne da prijepis u svemu odgovara originalu.
XVIII, 47-48, Apelacioni sud, Trst, 2.V 1960.
- RCK TRAJANJA - Teretnica zadržava pravnu snagu sve dok brodar ne predstavi teret primaocu.
XVIII, 32-34, Prvostepeni sud Engleske, 14.I 1963.
- VEKSATORNE KLAUZULE - Kod otegotnih /veksatornih/ klauzula zahtijeva se da stranka, protiv koje takva klauzula po svom sadržaju govorit, mora na nju pristati na poseban pismeni način, da bi se otklonila svaka sumnja, da za nju nije znala ili na nju pristala. Običan potpis teretnice, u kojoj je takva klauzula navedena ne smatra se dovoljnim.
XVIII, 47-48, Apelacioni sud, Trst, 2.V 1960.

- Klauzula s kojom jedna od stranaka preuzima na sebe naročito otegotne uvjete, mora biti u teretnici na poseban način prihvaćena, pa i onda kada se na ugovor ne primjenjuje talijansko pravo.

XXIV, 28-30, Kasacioni sud Italije, 24.IV 1962.

TERETNICA ČISTA - Čista teretnica predstavlja predmetnjevu da je teret ukrcaen uredno. Navodna tvrdnja brodskog oficira, koja nije dana pred sudom, nego samo reproducirana u izjavi primaoca tereta, ne može se smatrati dokazom, koji bi bio dovoljan da pobije sadržaj teretnice.

XVII, 31-33, Viši privredni sud NRH, 5.II 1963.

- Čista teretnica stvara samo pretpostavku da je teret predan u ispravnom stanju. Ovu pretpostavku brodar može pobijati svim dokaznim sredstvima.

XXI, 34-37, Viši privredni sud SRH, 19.IX 1963.

- Čista teretnica stvara pretpostavku da je brodar odgovoran za manjak i oštećenje tereta, ako ne dokaže jedan od razloga koji ga oslobođaju odgovornosti.

XXII, 41-43, Apelacioni sud, Aix, 27.III 1963.

- Brodar ima pravo dokazivati da je roba imala manu prilikom ukrcaja i ako u teretnicu nije unio nikakvu opasku, pa i pod pretpostavkom da su mane bile vidljive.

XXIV, 19-21, Kasacioni sud Francuske, 22.IV 1964.

TERETNICA DIREKTNA - Na temelju samostalno izdane teretnice brodar, koji je takvu teretnicu izdac, ne stupa u odnos s imaočem direktne teretnice, a činjenica da je u samostalnoj teretnici navedeno da se radi o prekrcaju robe ne čini samostalnu teretnicu direktnom.

XVI, 19-20, Viši privredni sud NRH, 1.VI 1962.

TIME CHARTER - Kod brodarskog ugovora na vrijeme naručitelj ne odgovara za tjelesne štete koje pretrpe lučki radnici zbog nesposobnosti broda za plovidbu ili zbog nepažnje brodske posade. Odgovornost tereti isključivo samo brodara, budući da se brodarskim ugovorom na vrijeme na naručitelja ne prenosi pravo nadzora nad brodom i posadom, već se kod tih ugovora radi samo o uzimanju pod "najam" brodskog skladišnog prostora.

XXIII, 42-43, Kotarski sud SAD, 7.VI 1963.

- ITALIJA - Prema talijanskom pravu za ugovor o prijevozu cijelim brodom, i za ugovor na vrijeme za cijeli brod /contratto di noleggio/ traži se pisменa forma. Za ovu formu je bitno da postoji potpis onoga protiv kojega se iznosi određena činjenica navedena u ispravi.

XIV, 40-41, Okružni sud, Genova, 7.XII 1959.

- ODGOVORNOST BRODOVLAŠNIKA - Brodovlasnik koji je dao brod u Time charter ne odgovara za izvršenje ugovora o prijevozu kad je zapovjednik potpisao teretnicu u ime time charterera bez obzira da li je bio namještnik brodovlasnikov.

XVII,48-50, Apelacioni sud, Montpellier, 11.IV 1962.

- ODGOVORNOST TIME CHARTERERA - Time charterer, koji je izdao teretnicu u svojstvu vozara, odgovara zakonitom imacu teretnice za štete koje nastanu radi slabog stanja broda i ne može se pozivati na okolnost da bi za tu štetu bio odgovoran brodar.

XV,52, Trgovački sud, Seine, 21.XI 1961.

- Time charter nije ugovor o zakupu broda. Ugovor sklopljen na tipskom formularu "Balttime Uniform Time charter" odgovara brodarskom ugovoru na vrijeme za cijeli brod našeg Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova.

XI,33-37, Viši privredni sud SRN, 10.X 1963.

- Time charterer odgovara na osnovi teretnice ako zapovjednik potpiše teretnicu u njegovo ime. Pod ovom pretpostavkom brodovlasnik odnosno brodar ne odgovaraju.

XXIV,25-26, Trgovački sud, Sete, 26.XI 1963.

- UGOVOR O PRIJEVOZU - ODUSTANAK - Naručitelj prijevoza, koji samovoljno odustane od ugovora, dužan je brodaru platiti pola vozarine.

XVII,38-39, Viši privredni sud SRN, 25.X 1962.

- Ne smatra se da je vozar odustao od ugovora ako u ugovorenom roku ne stavi brod na raspolaganje krcatelju. Ako naručitelj ne odustane od ugovora mora platiti mrtvu vozarinu.

XIII,25-27, Viši privredni sud SRN, 18.II 1964.

- OPĆI UVJETI BRODARA - Ako krcatelj čšće daje na prijevoz istem brodaru jednaki teret, njega obvezuju uvjeti brodara iako u konkretnom slučaju na te uvjete nije formalno pristao.

XVIII,34-35, Drugostepeni sud Škotske, 7.XI 1962.

- TERETNICA - Klauzule u teretnici na koje se ugovor poziva dolaze, u odnosu između brodara i krcatelja, do primjene samo ako nisu u suprotnosti s odredbama ugovora o prijevozu.

XI,64-66, Okružni sud, Genova, 16.X 1961.

- ZAKLJUČENJE - Ugovor o prijevozu stvari može biti zaključen i usmeno. Naručitelj prijevoza koji je na osnovi pregovaranja s brodarem agentom, od agenta primio obavijest da smatra ugovor zaključenim, dužan je, ako drži da ugovor nije zaključio, o tome odmah pismeno obavijestiti agenta.

XVII,38-39, Viši privredni sud SRH, 25.X 1962.

- Ugovor je sklopljen kad krcatelj, na temelju dispozicije ukrcaja, primi nalog za ukrcaj, ako iz ugovora ne proizlazi da se ugovor smatra zaključenim kad brodar primi teret.

XX,64-66, Okružni sud, Genova, 16.X 1961.

UNUTRAŠNJA PLOVIDBA - PRIMJENA POMORSKOG PRAVA - Na prijevoz u unutrašnjoj plovidbi shodno se primjenjuju propisi pomorskog prava. Međutim brodar odgovara i za nautičku grešku svoje posade.

XVII,22-23, Viši privredni sud SRH, 3.XI 1962.

VIŠA SILA - LOCK OUT - Brodar se ne može pozivati na lock-out kao višu silu, ako je mogao za iskrcaj angažirati drugog slagača.

XXII,51-52, Trgovački sud, Marseille, 15.II 1963.

- ODGOVORNOST BRODARA - Kada brodar dokazhe da je brod prešao kroz oluju, smatra se da je neznatno oštećenje papirnatih vreća nastalo djelovanjem oluje za koje on ne odgovara.

XV,34-35, Viši privredni sud SRH, 30.IV 1962.

- Brodar ne odgovara za štetu nastalu višom silom ako šteta nije posljedica propusta njegove dužne pažnje da prije početka putovanja osposobi brod za plovidbu.

XXI,51-54, Viši privredni sud SRH, 9.XII 1963.

- Brodar se ne može pozivati na nevrijeme kao uzrok štete ako je utvrđeno da je kriv za neispunjerenje ugovornih obveza koje su u uzročnoj vezi sa štetom.

XXIV,28-30, Kasacioni sud Italije, 24.IV 1962.

- POJAM - Suša sama po sebi ne mora biti viša sila koja prijeći ukrcaj ugovorene količine tereta. Naručitelj mora dokazati uzročnu vezu između suše i nemogućnosti ukrcanja.

XIV,38-40, Trgovački sud, Seine, 2.XII 1960.

- Medju normalne rizike, pa ni tokom zime ne ubraja se jačina vjetra od 8-10 Beauforta. Ova jačina predstavlja višu silu.

XVIII,15-16, Viši privredni sud SRH, 5.IV 1963.

- Jačina vjetra od 90-100 čvorova na sat predstavlja višu silu i za Sjeverni Atlantik zimi.
XVIII, 42-44, Trgovački sud, Nantes, 18.XII 1961.
- Vjetar jačine 54 km/h zimi u Biskajskom zaljevu nije viša sila.
XXI, 54-60, Viši privredni sud SRH, 25.I 1964.
- Južni vjetar jačine 8 Beauforta za brodove naše male obalne plovidbe predstavlja višu silu.
XXII, 28-29, Viši privredni sud SRH, 20.IV 1964.
- Radi se o višoj sili samo onda kada se dogadjaj nije mogao predviđjeti, ili kada bi mјere osiguranja bile nekorisne.
XXIII, 43-44, Apelacioni sud, Aix, 11.VI 1963.
- Oluja jačine 4,5 Beauforta u studenom mjesecu na Atlantiku ne može se smatrati višom silom.
XXIII, 49-50, Trgovački sud, Seine, 22.V 1964.
- Šteta prouzrokovana predvidljivom gužvom u luci nije ni slučaj ni viša sila.
XXIV, 21-22, Kasacioni sud Francuske, 8.VI 1964.
- TERET DOKAZA - Taret dokaza da li se radilo o višoj sili, leži na onom tko se poziva na tu okolnost. Preplavljenje obale o čemu je unaprijed postojalo obavještenje nije viša sila.
XXIV, 22-23, Kasacioni sud Francuske, 29.VI 1964.
- UKRCAJ - Brodar se ne može pozivati na višu silu ako su atmosferske prilike bile jednake u vrijeme ukrcaja tereta na maone i u času nastale štete.
XVIII, 37-38, Kasacioni sud Francuske, 11.XII 1962.
- ZAKAŠNENJE - Brodar ne odgovara za zakašnjenje dolaska broda u luku ukrcaja ako je do zakašnjenja došlo višom silom. U višu silu ubrajuju se i oni izvanredni i nepredvidljivi uzroci koji unatoč poduzimanja razboritih mјera izlazu velikoj opasnosti brod i brodsku posadu.
XVIII, 41-42, Apelacioni sud, Aix, 3.IV 1962.

VOZARINA - KLAUZULA U TERETNICI - Brodar ima pravo na vozarinu u skladu s uvjetima teretnice prema količini tereta koji je dužan predati na odredištu. Naručitelj se za plaćanje vozarine ne može u svoju korist pozivati na klauzulu u teretnici da je težina nepoznata.
XXI, 64-66, Apelacioni sud, Paris, 6.XI 1962.

- MRTVA VOZARINA - Da bi očuvao pravo na plaćanje mrtve vozarine brodar ne mora uložiti protest da nije ukrcana ugovorena količina tereta.
XVI,54-56, Apelacioni sud, Genova, 9.III 1961.
- Naručitelj mora, radi sniženja mrtve vozarine, dokazati da je brodar mjesto neukrcanog tereta ukrcao drugi.
XXII,25-27, Viši privredni sud SRH, 18.II 1964.
- POVIŠENJE VOZARINE - Ne može se smatrati da je krcatelj prostim prihvatom teretnice bez prigovora pristao na povišenu vozarinu koja je u teretnici navedena a koja je veća od one u prevoznom ugovoru.
XIX,20-22, Viši privredni sud SRH, 8.VI 1963.
- PRIMALAC - Preuzimanjem tereta primalac je dužan platiti vozarinu koja je navedena u teretnici, bez obzira da li je teretnica kod primaoca ili kod brodara.
XIV,20-21, Viši privredni sud NRH, 23.II 1962.
- PRODAJA TERETA - Ako brodar ne proda teret na javnoj dražbi ili prema običajima zemlje gdje se vrši prodaja, nema prave na naplatu od naručitelja nenamirenog dijela vozarne.
XXII,29-31, Viši privredni sud SRH, 23.IV 1964.

ZAJEDNIČKO ISKORIŠĆIVANJE BRODA - Na odnose ugovora o zajedničkom iskorišćivanju broda između privatnika primjenjuju se propisi o zanatskim radnjama. Za rješavanje ovih sporova nadležan je privredni sud. Zastarni rok iznosi 2 godine.
XV,41-43, Viši privredni sud NRH, 25.V 1962.

ZAKLJUČNICA - TIPSKI UGOVOR - Odredbe zaključnice imaju prednost pred odredbama tipskog ugovora na koji se zaključnica poziva.
XIV,25-28, Viši privredni sud NRH, 21.XI 1961.

ZAKUP BRODA - ZAKUPNINA - Za utvrđivanje visine zateznih kamata primjenjuju se "Opće uzance za promet robom".
XXII,34, Sjednotrgovinska arbitraža, Beograd, 14.V 1962.

ZAPOVJEDNIK - ČLAN POSADE - Zapovjednik nije član posade po liberijskom pravu.
XX,43, Okružni sud SAD, Kalifornija, 25.II 1963.

- ODGOVORNOST - Zapovjednik u odnosima iz prijevoznog ugovora ne odgovara osobno za svoju nautičku krivnju.
XVII,48-50, Apelacioni sud, Montpellier, 11.IV 1962.

- Na materijalnu odgovornost zapovjednika prema brodu za štetu nastalu nestručnim upravljanjem broda primjenjuje se, dok se ne donesu posebni propisi, odredbe Zakona o rađnim odnosima. Ne može se pozivati u svoju korist na nesposobnost broda za plovidbu koja je postojala u vrijeme kada je preuzeo zapovjedništvo.

XI, 40-43, Viši privredni sud SRH, 28.XI 1963.

- ODGOVORNOST BRODARA - Brodar ne odgovara za zapovjednikova djela koja ovaj učini u vršenju svoje funkcije predstavnika organa državne uprave.

XII, 63-64, Okružni sud, Genova, 16.X 1961.

- ZNANJE O RUKOVANJU TERETOM - Zapovjednik broda dužan je znati da teretu koji prima na brod, a koji se inače nalazi u prometu, šteti toplota, te je dužan u svrhu njegove zaštite poduzeti potrebne mјere izklajcije.

XIV, 40, Kasacioni sud Italije, 22.III 1960.

- Zapovjednik mora poznавати propise o rukovanju kožom.

XIV, 44-45, Apelacioni sud, Bruxelles, 25.VI 1960.

- Zapovjednik mora znati i poduzimati mјere za zaštitu tereta od vrućine.

XIX, 38-39, Kasacioni sud Italije, 22.III 1963.

- ZASTARA - POČETAK ROKA - Zastara zahtjeva prema brodaru počinje teći od dana kad on predaje teret skladištaru.

XIV, 34-35, Kasacioni sud Francuske, 13.XII 1961.

- Kad je ugovorenod da plaćanje vozarine dospijeva nakon potpisa i izdavanja teretnice, zastara počinje teći od dana kad je teretnica potpisana, ili najkasnije kad brod otplovi iz luke.

XVI, 54-56, Apelacioni sud, Genova, 9.III 1961.

- Rok zastare tužbenog zahtjeva počinje teći od časa kad je nastala šteta. Neodlučno je, za to da rok počinje teći, da li je tužitelj znao ili morao znati da je šteta nastupila.

XVIII, 27-30, Vrhovna lordova, 17.I 1963.

- Zastara iznosi godinu dana od dana završetka iskrcaja tereta. Zastara nije nastupila ako je tužba predana na poštì istog datuma godinu dana nakon što je teret iskrcajan.

XI, 54-60, Viši privredni sud SRH, 25.I 1964.

- PREKID - Zastara se prekida jedino pismenim priznanjem duga, i to u ispravi u kojoj je naveden i dugujući iznos. Takvim priznanjem ne mogu se smatrati pregovori među strankama koji su vodjeni povodom nastale štete, kao ni činjenica da je brodar primio na znanje krcateljeve pri-govore o šteti.

XVI, 52-55, Trgovački sud, Marseille, 13.IV 1962.

- PRIJEVOZ STVARI ČAMCEM - Propisi Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova o zastari potraživanja primjenjuje se i na čamce.

XVI, 24-25, Viši privredni sud NRH, 14.VIII 1962.

- PRIJEVOZ STVARI MOREM - Jednogodišnji zastarni rok iz ugovora o prijevozu stvari primjenjuje se na sve zahtjeve koji iz tog ugovora nastanu, a ne samo na zahtjeve zbog oštećenja, manjka, ili gubitka stvari.

XIV, 21-22, Viši privredni sud NRH, 24.III 1962.

ZRAČNI PRIJEVOZ - ODGOVORNOST ZA PUTNIKE - Prema čl.2o. Varšavskе konvencije od 1929. vozar ne odgovara za svaku nezgodu koja se mogla izbjegići, nego samo ako je došlo do nezgode kad vozar nije primijenio razboritu pažnju.

XI, 62-63, Prvostepeni sud, Manchester, 22.III 1963.

ZRAKOPLOV - ŠTETE NA OTVORENOM MORU - Prilikom propasti zrakoplova nizozemskog poduzeća, na otvorenom moru, koji je bio registriran u Nizozemskoj, američki sud je primijenio nizozemsko pravo, ma da su naknadu štete tražili državljanici stanovnici Sjedinjenih država.

XIV, 48-49, Okružni sud za Južno okružje New Yorka, 1960.

ŽELJEZNIČKI PRIJEVOZ - IMAJAC PRAVA - Imajaca prava obvezuje potpis njegovog namještenika providjen pečatom u željezničkoj knjizi, bez obzira da li je taj namještenik ovlašten na takvo potpisivanje.

XIX, 24, Viši privredni sud SRH, 19.IX 1963.

- ISKUP TOVARNOG LISTA - Kad je primalac iskupio tovarni list, pošiljalac nije u nikakvom odnosu sa željeznicom i zato je ležarinu dužan platiti primalac.

XIII, 22-25, Viši privredni sud SRH, 8.V 1964.

- KONTROLNO VAGANJE - Željeznica nije dužna izvršiti kontrolno vaganje, ako to imajac prava izričito ne traži. Viša sila koja je onemogućila da pošiljalac na vrijeme sazna rezultat službenog vaganja pada na njega. Izmedju propusta željeznice da izvrši kontrolno vaganje i štete koju radi toga pretrpi pošiljalac mora postojati uzročna veza.

XVII, 25-27, Viši privredni sud NRH, 19.XI 1962.

- IAKO POKVARLJIVA ROBA - Kad željeznica predala lako pokvarljivu robu u pokvarenom stanju nakon roka isporuke, predpostavlja se, ako je roba predana na prijevoz u zdravom stanju, da je kvar nastao radi zakašnjenja. XIV,25-28, Viši privredni sud NRH, 21.XI 1961.
- LEŽARINA - Pošiljalac robe, koji je od željeznice obaviješten da se primalac ne može pronaći, dužan je poduzeti potrebne mјere da se smanji kolska ležarina. XVIII,13-14, Viši privredni sud SRH, 5.IV 1963.
- Ne može se pretpostaviti da je primalac prava ugovorom pristao na plaćanje ležarine ako njegova kola na vrijeme nisu mogla biti istovarena radi zakrčenosti luke kolima trećih osoba. XXIII,26-22, Viši privredni sud SRH, 6.V 1964.
- Ako su vagoni pali u ležarinu zbog toga što potrebne isprave nisu bile priložene tovarnom listu, pošiljalac je dužan platiti čitavu ležarinu, iako je željeznica tražila nadopunu isprava u više navrata. XXIII,27-29, Viši privredni sud SRH, 23.VII 1964.
- MRTVAC - I kod prijevoza mrtvaca pošiljalac je dužan priključiti tovarnom listu sve potrebne isprave. Željeznica nije dužna kontrolirati da li su sve isprave priložene. XXIII,27-29, Viši privredni sud SRH, 23.VII 1964.
- NAVOD POŠILJAOCA U TOVARNOM LISTU - U tovarnom listu može biti kao pošiljalac navedena samo jedna osoba, a nije dopušteno unositi ni dodatke koji bi upućivali na bilo kakav pravni ili stvarni odnos izmedju osobe označene kao pošiljaoca ili neke druge osobe. XVII,18-22, Viši privredni sud NRH, 22.X 1962.
- PAKIRANJE - Željeznica mora dokazati da je šteta nastala slabim pakiranjem. XV,36-37, Viši privredni sud NRH, 8.V 1962.
- PRIMJENJE RCBZ - Primalac nije dužan primiti robu ni nakon iskupa tovarnog lista, ako je teret oštećen a željeznica ne sastavi zapisnik o oštećenju. Nakon sastavljanja zapisnika o kome je primalac bio obaviješten teče rok istovara. XXIII,22-25, Viši privredni sud SRH, 8.V 1964.
- PUNOMOĆ - Za punomoć u željezničkom prijevozu dolaze do primjene posebni željeznički propisi, a ne načela građanskog prava. XIX,16-18, Viši privredni sud SRH, 16.V 1963.

- ROKOVI ISPORUKE - Za željeznički prijevoz, na temelju prijevoznice, rokovi isporuke računaju se prema propisima koji vrijede za prtljagu, a ne za brzovoznu robu.
XIV,25-28, Viši privredni sud NRH, 21.XI 1961.
- SKLADIŠTE - Za štetu nastalu u skladištu željeznice nakon prijevoza, a prije predaje tereta, željezница odgovara po načelima vanugovorne odgovornosti.
XVII,44-45, Kasacioni sud Francuske, 18.VI 1962.
- TARIFE - Općeniti navodi o vrsti robe kojim je obuhvaćena jedna tarifna stavka nije nepotpuni navod i ako nema posebne specifikacije o sadržaju koleta. Čl.63. ZPŽ-a odnosi se na naknadu štete koju pretrpi željezница radi nepotpune ili krive deklaracije robe u tovarnom listu, a ne na obračun tarifnih stavaka. Željezница ima pravo ispraviti vozarinsku stavku u tovarnom listu samo ako je kontrolirala sadržaj pošiljke.
XXI,49-51, Viši privredni sud SRH, 23.XII 1963.
- TARIFE POVILOSTENE - Povlaštena tarifa za robu uvezenu iz inozemstva, a koja je u zemlji reekspedirana, primjenjuje se kada je primalac na temelju međunarodnog tovarnog lista ujedno i pošiljalac po domaćem tovarnom listu.
XVII,18-22, Viši privredni sud NRH, 22.X 1962.
- UDAR VAGONA - Željezница odgovara za štetu koju imalač prava pretrpi udarom u vagon prilikom manevriranja manevarske lokomotive.
XXXIII,16-17, Viši privredni sud SRH, 21.I 1964.
- ZAPISNIK IZVIDJAJA - U zapisniku, kojim se utvrđuje činjenično stanje o šteti, nije potrebno navesti i uzrok štete, ali treba tačno navesti činjenično stanje i prirodu oštećenja.
XV,36-37, Viši privredni sud NRH, 8.V 1962.
- ZASTARA - Tužba podnesena protiv Zajednice jugoslavenskih željeznica radi prijevoza, koji je izvršilo željezničko transportno poduzeće, ne prekida tok zastarnog roka prema željezničkom transportnom poduzeću.
XX,31-33, Viši privredni sud SRH, 12.IX 1963.

V.F.